

În temeiul Hotărârii Parlamentului României nr. 28/2020 privind numirea președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații,

În temeiul dispozițiilor art. 11 alin. (1) și art. 12 alin. (1) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009 privind înființarea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, aprobată prin Legea nr. 113/2010, cu modificările și completările ulterioare, ale prevederilor art. 36 alin. (1) și art. 38 alin. (1) lit. a), alin. (5) și alin. (6) din Legea nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, precum și ale art. 20 alin. (1) din Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 1171/2016 pentru stabilirea procedurii de soluționare a litigiilor privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice,

PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII NAȚIONALE PENTRU ADMINISTRARE ȘI REGLEMENTARE ÎN COMUNICAȚII

emite prezenta:

DECIZIE¹ PRIVIND SOLUȚIONAREA LITIGIULUI DINTRE SOCIETATEA LUNIC S.R.L. ȘI SOCIETATEA DISTRIBUȚIE ENERGIE ELECTRICĂ ROMÂNIA S.A.

I. Introducere

A. Sesizarea reclamantei

La data de 2 aprilie 2019, societatea LUNIC S.R.L. (denumită în continuare Lunic), cu sediul în localitatea Borsec, str. 7 Izvoare nr. 33, județul Harghita, a înaintat Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (denumită în continuare ANCOM sau Autoritatea) o sesizare împotriva SOCIETĂȚII DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE TRANSILVANIA SUD S.A., cu sediul în municipiul Brașov, Str. Pictor Luchian nr. 25, județul Brașov, care a devenit², începând cu data de 31 decembrie 2020, SOCIETATEA DISTRIBUȚIE ENERGIE ELECTRICĂ ROMÂNIA S.A. (denumită în continuare Electrica România) cu sediul în municipiul Cluj-Napoca, str. Ilie Măcelaru nr. 28A, județul Cluj, prin care a solicitat ANCOM să oblige pârâta să revină asupra modificării tarifului de acces la infrastructură, prin menținerea tarifului stabilit în Actul adițional nr. 1 din 27.07.2017, încheiat la Contractul nr. C-5241/I/721 din 29.03.2017.

Sesizarea a fost înregistrată la ANCOM cu nr. SC-10222/02.04.2019.

B. Desfășurarea procedurii

La data de 15 aprilie 2019, în temeiul prevederilor art. 6 alin. (1) din Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 1171/2016 pentru

¹ Prezenta decizie se emite în patru exemplare originale. Exemplarul care se va comunica societății LUNIC S.R.L. va conține informații anonimizate.

² ca urmare a aprobării proiectului de fuziune prin absorbție între Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Transilvania Nord S.A., în calitate de societate absorbantă, și Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Transilvania Sud S.A. și Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Muntenia Nord S.A., în calitate de societăți absorbite, autentificat sub nr. 1404 din data de 26 iunie 2020, precum și a aprobării în cadrul ședinței Consiliului Administrativ din data de 3 iulie 2020 (Hotărârea CA nr. 14/3 iulie 2020) a modificării denumirii societății din Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Transilvania Nord S.A. în Distribuție Energie Electrica România S.A.

stabilirea procedurii de soluționare a litigiilor privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice (în continuare, Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016), președintele ANCOM, prin Decizia nr. 348/2019, modificată prin Decizia nr. 65/2021, a numit Comisia responsabilă cu soluționarea litigiului dintre societatea Lunic și Electrica România (denumită în continuare *Comisia*), formată din următoarele persoane:

- doamna Carmen ILIESCU, șef serviciu, Serviciul Litigii și Protecția Drepturilor Utilizatorilor, Direcția Juridică, în calitate de președinte;
- domnul Marius SĂCEANU, director Direcția Juridică, în calitate de membru;
- doamna Silvana CRĂCIUN, expert, Serviciul Acces și Interconectare, Direcția Reglementare Economică, Direcția Executivă Reglementare, în calitate de membru;
- domnul Laurențiu CALOTĂ, expert, Serviciul Audit și Contabilitatea Costurilor, Direcția Reglementare Economică, Direcția Executivă Reglementare, în calitate de membru;
- domnul Răzvan POPESCU, expert, Serviciul Reglementări Comunicații Electronice, Departamentul Reglementare Tehnică, Direcția Executivă Reglementare, în calitate de membru.

În temeiul dispozițiilor art. 7 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-DJ-12115/18.04.2019, Autoritatea a transmis Electrica România o copie a sesizării introduse de către Lunic și a solicitat părâtei formularea unui răspuns în termenul legal de 10 zile lucrătoare de la data comunicării, prevăzut de art. 7 alin. (4) lit. a) din același act normativ.

La data de 08 mai 2019, prin adresa³ înregistrată la ANCOM cu nr. SC-14446/08.05.2019, Electrica România a transmis răspunsul la sesizare. Totodată, prin intermediul aceleiași adrese, părâta a înțeles să formuleze cerere reconvențională, prin care a solicitat Autorității să oblige Lunic la încheierea unui contract nou, care să prevadă aplicarea tarifelor stabilite conform „*Studiului de piață și fundamentare tarife privind utilizarea stâlpilor de electricitate ca suport pentru infrastructura Tc și/sau CATV*”⁴ (în continuare, *Studiul*), până la data la care ANCOM se va pronunța, prin decizie, asupra tarifelor pentru accesul la infrastructura Electrica România, în dosarul aflat pe rolul ANCOM și în care părâta are ca oponent SOCIETATEA TELEKOM ROMANIA COMMUNICATIONS S.A. sau până la data la care reclamanta utilizează efectiv stâlpii de susținere ai liniilor electrice aeriene de joasă tensiune ca suport al rețelelor de comunicații. Solicitarea formulată prin intermediul cererii reconvenționale a fost justificată de către părâtă prin faptul că, la data respectivă, rețelele publice de comunicații electronice ale reclamantei erau amplasate pe stâlpii de susținere a liniilor electrice de joasă tensiune și, în opinia părâtei, Lunic datorează tariful solicitat de Electrica România cât timp utilizează infrastructura acesteia din urmă.

Prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-16648/28.05.2019, Lunic a transmis răspunsul la cererea reconvențională.

În temeiul dispozițiilor art. 8 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, prin adresele înregistrate la ANCOM cu nr. SC-DJ-22304/23.07.2019 și nr. SC-DJ-22307/23.07.2019, părțile au fost invitate la data de 23 august 2019 la sediul Oficiului Județean Brașov al ANCOM, în vederea dezbaterii pe fond a litigiului.

În cadrul acestei ședințe, Comisia, având în vedere că, prin intermediul răspunsului la cererea reconvențională, Lunic a învederat faptul că pe rolul Judecătoriei Toplița a fost introdusă o acțiune care are ca obiect „obligația de a face” constând în obligarea Electrica România la respectarea obligațiilor contractuale asumate până la intervenirea unei rezilieri în condiții legale, dar și faptul că, potrivit dispozițiilor art. 5 alin. (2) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, „[...] *introducerea la instanța judecătorească a unei cereri cu același obiect, aceeași cauză și între aceleași părți va atrage respingerea sesizării prin răspuns motivat, fără a se mai parcurge fazele următoare ale procedurii*”, a solicitat reclamantei precizări cu privire la obiectul acțiunii care a condus la deschiderea dosarului nr. 646/326/2019, aflat pe rolul Judecătoriei Toplița, precum și depunerea unei copii a respectivei acțiuni.

Dezbaterile ședinței din data de 23 august 2019 au fost consemnate în Procesul-verbal înregistrat la ANCOM cu nr. SC-DJ-34686/31.10.2019.

³ Adresa Electrica România nr. 7000/39973/07.05.2019

⁴ realizat de PricewaterhouseCoopers Management Consultants S.R.L.

În considerarea informațiilor disponibile pe portalul www.just.ro, potrivit cărora prin Sentința civilă nr. 669/2019, Judecătoria Toplița a respins ca inadmisibilă acțiunea ce făcea obiectul dosarului cu nr. 646/326/2019, Comisia, prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-DJ-34634/31.10.2019, i-a solicitat reclamantei să depună la dosarul cauzei un certificat de grefă din care să rezulte soluția pronunțată de către instanță.

Prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-36160/13.11.2019, reclamanta a precizat că nu i-a fost comunicată motivarea Sentinței civile nr. 669/2019 și a transmis un extras de pe site-ul instanței de judecată conținând soluția pronunțată în dosarul cu nr. 646/326/2019. Ulterior, prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-39018/05.12.2019, Lunic a depus la dosarul cauzei un extras din dispozitivul Sentinței civile nr. 669/2019.

În vederea continuării dezbaterilor pe fond, părțile au fost invitate în fața ANCOM la data de 14 ianuarie 2020⁵ și la data de 11 noiembrie 2020⁶, când, apreciind că dispune de informații suficiente pentru a delibera, Comisia a declarat închise dezbaterile, urmând să comunice părților soluția preliminară, în conformitate cu art. 17 alin. (2) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016.

Dezbaterile din cadrul acestor ședințe au fost consemnate în Procesele-verbale înregistrate la ANCOM cu nr. SC-DJ-1344/14.01.2020 și nr. SC-DJ-30991/11.11.2020.

Prin Deciziile președintelui ANCOM nr. 778/01.08.2019, nr. 1319/29.11.2019, nr. 466/03.03.2020, nr. 798/30.07.2020, nr. 1197/25.11.2020 și nr. 119/30.03.2021, termenul de soluționare a litigiului a fost prelungit până la data de 30 iulie 2021.

Prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-DJ-5890/12.03.2021, Comisia a transmis părților soluția preliminară și le-a pus în vedere că, potrivit dispozițiilor art. 17 alin. (2) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, oricare dintre părți poate formula, în termen de cel mult 5 zile de la data comunicării soluției preliminare, observații motivate care vor fi transmise Comisiei. Părțile nu au transmis observații.

La data de 23 iunie 2021, în temeiul dispozițiilor art. 19 alin. (2) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, Comisia a prezentat președintelui ANCOM raportul privind soluționarea litigiului dintre Lunic și Electrica România.

II. Aspecte procedurale

În cadrul întâlnirii din data de 14 ianuarie 2020, în vederea stabilirii cadrului procesual în limitele căruia se va desfășura dezbaterile litigiului, respectiv pentru clarificarea obiectului litigiului dedus spre soluționare Autorității, Comisia a solicitat reclamantei precizarea capătului de cerere, astfel cum a fost formulat prin sesizarea înregistrată la ANCOM cu nr. SC-10222/02.04.2019. În concret, Comisia i-a cerut reclamantei să precizeze dacă prin intermediul capătului de cerere înțelege să solicite stabilirea, pe cale de litigiu, a tarifului de acces la infrastructura fizică a pârâtei sau solicită constatarea faptului că tariful propus de către pârâtă⁷ nu respectă prevederile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016⁸ și, implicit, dorește menținerea tarifului prevăzut în Actul Adițional nr. 1 din 27.07.2017 la Contractul nr. C-5241/I/721 din 29.03.2017.

Reclamanta, apreciind că tariful stabilit prin Actul Adițional nr. 1 din 27.07.2017 la Contractul nr. C-5241/I/721/29.03.2017 respectă prevederile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, a menționat că înțelege să solicite Autorității să analizeze și să se pronunțe dacă tariful care a făcut obiectul discuțiilor dintre părți, respectiv tariful propus de către pârâtă, prin adresa înregistrată cu nr. 7500/5981/02.08.2018, respectă prevederile articolului indicat anterior.

În continuare, Comisia, în considerarea precizărilor formulate de către reclamantă, precum și a obiectului dosarului nr. 646/326/2019, înregistrat pe rolul Judecătoria Toplița, a apreciat că nu sunt întrunite condițiile constatării unui conflict de competență între cererea aflată pe rolul instanței și cea cu care a fost sesizată Autoritatea.

⁵ Prin adresele înregistrate la ANCOM cu nr. SC-DJ-41080/23.12.2019, respectiv nr. SC-DJ-41082/23.12.2019;

⁶ Prin adresele înregistrate la ANCOM cu nr. SC-DJ-30319/03.11.2020, respectiv nr. SC-DJ-30320/03.11.2020;

⁷ Prin adresa cu nr. 7500/5981/02.08.2018;

⁸ Legea nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelilor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelilor de comunicații electronice;

În cadrul aceleiași întâlniri, din 14 ianuarie 2020, Comisia a invocat excepția de necompetență cu privire la cererea reconvențională formulată de către Electrica România, prin care aceasta a solicitat „obligarea reclamantei la încheierea unui nou contract de închiriere, prin aplicarea tarifelor stabilite conform «Studiului de piață și fundamentare tarife privind utilizarea stâlpilor de electricitate ca suport pentru infrastructura operatorilor de comunicații» [...], până la data la care ANCOM se va pronunța prin Decizie asupra tarifelor pentru accesul la infrastructură”.

În susținerea acestei excepții, Comisia a învederat că solicitarea care formează obiectul cererii reconvenționale reprezintă o cerere de măsuri cu caracter provizoriu și, în considerarea dispozițiilor art. 36-39 din Legea nr. 159/2016, care stabilesc competența Autorității de a soluționa litigiile care privesc, printre altele, accesul la infrastructura fizică a operatorilor de rețea, coroborate cu prevederile Deciziei președintelui ANCOM nr. 1171/2016⁹, dispunerea unor asemenea măsuri excedează competenței ANCOM.

Având cuvântul pe excepția invocată de către Comisie, pârâta a precizat că, în opinia sa, în temeiul art. 23 din Legea nr. 159/2016, Autoritatea este competentă să emită o decizie de stabilire a tarifului de acces la infrastructură, la nivelul tarifelor stabilite prin Studiu, până la momentul emiterii deciziei de soluționare a litigiului, ulterior acestui moment urmând să opereze o recalculare a tarifelor, în funcție de tariful stabilit prin decizia de soluționare a litigiului. Așadar, în considerarea acestui fapt, pârâta a solicitat respingerea excepției, astfel cum a fost invocată de către Comisie.

Reclamanta, având cuvântul pe excepție, a solicitat admiterea acesteia și respingerea cererii reconvenționale formulate de către Electrica România.

Referitor la temeiul legal invocat de către pârâtă cu privire la competența Comisiei de a se pronunța cu privire la cererea reconvențională, Comisia a învederat că acesta nu este aplicabil în prezentul litigiu, dispozițiile art. 23 din Legea nr. 159/2016 reprezentând temeiul pentru stabilirea de către Autoritate, pe cale de reglementare, a tarifelor orientative pentru accesul la infrastructura operatorilor de rețea.

Comisia, având în vedere argumentele expuse în susținerea excepției și subliniind că dispozițiile art. 23 din Legea nr. 159/2016 nu îi conferă competența de a dispune măsuri cu caracter provizoriu până la soluționarea litigiului, a admis excepția și a respins ca inadmisibilă cererea reconvențională, formulată de către pârâtă.

Prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-DJ/305/28.01.2020, Comisia, în temeiul dispozițiilor art. 40 alin. (1) și (2) lit. d) din Legea nr. 159/2016, coroborate cu cele ale art. 13 alin. (1) din Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 1171/2016, a solicitat pârâtei transmiterea *Studiului*, având în vedere că, prin răspunsul la sesizare, pârâta a solicitat respingerea acesteia, considerând-o neîntemeiată și invocând în acest sens faptul că noile tarife percepute de Electrica România sunt în concordanță cu prevederile legale, fiind stabilite prin *Studiu*, acesta fiind realizat cu luarea în considerare a prevederilor art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, precum și faptul că la dosarul cauzei nu a fost depus înscrisul invocat de către pârâtă în susținerea afirmațiilor sale. Prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-5392/14.02.2020, prevalându-se de dispozițiile art. 23 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, Electrica România a răspuns solicitării Comisiei și a transmis ANCOM o variantă confidențială a Studiului, care să fie accesibilă numai Comisiei, și o variantă neconfidențială (publică) pentru a fi comunicată reclamantei.

La data de 20 mai 2020, prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-15338/20.05.2020, reclamanta a depus note scrise cu privire la *Studiu*.

III. Susținerile părților

A. Susținerile reclamantei

În cadrul ședinței din data de 14 ianuarie 2020, reclamanta a solicitat Comisiei admiterea acțiunii formulate, invocând în susținerea poziției sale faptul că noul tarif solicitat de către pârâtă nu respectă cerințele legale, dar și faptul că, la data ședinței, accesul societății Lunic la infrastructura fizică

⁹ Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 1171/2016 pentru stabilirea procedurii de soluționare a litigiilor privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice;

a Electrica România, inclusiv tarifele aferente acestui acces fac obiectul Contractului nr. C-5241/I/721/29.03.2017, modificat prin Actul Adițional nr. 1 din 27.07.2017, contract care își produce în continuare efectele, acesta nefiind afectat de nicio cauză de încetare. Reclamanta a subliniat că o dovadă în susținerea celor afirmate este faptul că, la data ședinței, pârâta percepea reclamantei pentru utilizarea de către aceasta din urmă a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene tariful stabilit prin contractul menționat.

În ceea ce privește noul tarif solicitat de pârâtă, reclamanta a apreciat că acesta nu respectă prevederile legale, Electrica România încercând să-l impună în relația contractuală cu Lunic prin intermediul celor două acte adiționale¹⁰, transmise de către pârâtă, dar care nu au fost semnate de către Lunic. Totodată, reclamanta a învederat că, în ceea ce privește demersul de modificare a clauzelor contractuale referitoare la tariful de acces, pârâta a dat dovadă de un comportament neprincipal și incorect, deoarece, deși în conformitate cu prevederile art. 39 din Contractul nr. C-5241/I/721/29.03.2017 este necesară încheierea unui act adițional prin care ambele părți să consimtă cu privire la modificările ce urmează a fi efectuate cu privire la clauzele contractuale, prin transmiterea actelor adiționale menționate anterior, Electrica România a încercat impunerea unui tarif de 5,22 ori mai mare decât tariful inițial convenit. Totodată, reclamanta a menționat că pârâta abuzează de poziția sa, având în vedere că în localitatea Bilbor nu există o infrastructură similară cu cea a Electrica România, care să poată fi utilizată de către furnizorii de comunicații electronice în vederea dezvoltării rețelelor de comunicații. Acest comportament al pârâtei aduce societatea Lunic în imposibilitatea de a funcționa din punct de vedere economic și de a-și putea organiza activitatea în mod predictibil.

De asemenea, față de propunerea de modificare a tarifelor de acces transmisă de către Electrica România prin intermediul actelor adiționale, reclamanta a menționat că această modificare s-a bazat pe un alt „Catalog de tarife prestații terți” (în continuare Catalogul) decât cel anexat contractului încheiat între părți și a considerat că obligațiile contractuale asumate conform Catalogului corespunzător anului 2017 au fost respectate. Totodată, reclamanta a apreciat că un Studiu, realizat la un an de la data încheierii Contractului nr. C-5241/I/721/29.03.2017, modificat prin Actul Adițional nr. 1 din 27.07.2017, care nu este anexă la contract, nu poate să stea la baza unui act adițional prin care se intenționează modificarea substanțială a tarifului convenit, tarif care avea la rândul său la bază un calcul economic care a luat în considerare costurile cu mentenanța și exploatarea. Prin urmare, reclamanta a considerat că, prin modificarea Catalogului de tarife și prin emiterea facturilor la nivelul tarifelor din Actul adițional nesemnlat de către Lunic, societatea pârâtă a procedat la modificarea unilaterală a contractului și nu a respectat obligațiile contractuale asumate.

În legătură cu Studiul invocat de către pârâtă în susținerea cuantumului noului tarif, reclamanta, în cadrul aceleiași ședințe, a învederat că, în opinia sa, acest Studiu nu se fundamentează pe criterii obiective, fiind realizat de o asemenea manieră încât rentabilitatea activității de închiriere a stâlpilor să fie maximizată, însă fără a lua în considerare o serie de factori și împrejurări obiective specifice zonei în care Lunic își desfășoară activitatea, raportându-se, în schimb, la aspecte care nu pot fi apreciate ca fiind obiective în contextul specificului relației contractuale dintre părți.

În continuare, reclamanta a precizat că suspendarea măsurii de demontare a instalațiilor, despre care aceasta a aflat în cadrul prezentei întâlniri ca urmare a precizărilor făcute de către pârâtă la începutul ședinței, reprezintă un efect al acțiunii promovate de către Lunic la instanța de drept comun, ca urmare a primirii notificării¹¹ prin care pârâta a informat-o pe aceasta că dacă nu procedează, în termen de 15 zile de la data comunicării notificării, la demontarea instalațiilor montate pe infrastructura deținută de Electrica România, acestea vor fi demontate de către societatea pârâtă.

În cadrul ședinței din data de 11 noiembrie 2020, reclamanta a reiterat faptul că Studiul nu îi este opozabil, apreciind că reprezintă o modalitate de divagare de la obligațiile contractuale asumate de către pârâtă prin contractul agreat de ambele părți și a precizat că își menține poziția exprimată prin notele scrise depuse¹² la dosar. Totodată, aceasta a afirmat că, prin raportare la clauzele contractului încheiat de către părți, nu poate opera o modificare unilaterală în sensul demersului

¹⁰ Actul adițional nr. 2 din 17.08.2018, respectiv Actul adițional nr. 3 din 31.08.2018 la contractul nr. C-5241/I/721 din 29.03.2017;

¹¹ Înregistrată la Electrica România cu nr.34616/15.04.2019.

¹² Adresa LUNIC înregistrată la ANCOM cu nr. SC-15.338/20.05.2020

reclamantei de modificare a tarifului de acces și, pentru acest motiv, a considerat sesizarea a fi întemeiată și a solicitat Comisiei admiterea acesteia.

În replică față de cele menționate de către pârâtă, în cadrul aceleiași ședințe, cu privire la modalitatea de modificare a contractului, reclamanta a subliniat că, în ceea ce privește stabilirea tarifului de acces, prevederile contractuale fac referire la un singur document în acest sens, respectiv la Catalog. Totodată, reclamanta a învederat că, atunci când invocă clauzele art. 34, respectiv ale art. 39 din Contract, pârâta realizează o interpretare a acestora numai din perspectiva susținerii poziției sale procesuale, mai exact aceasta nu are în vedere faptul că, în ceea ce privește modificarea contractului, deși art. 39, partea finală, prevede că părțile, după notificarea intenției de modificare a contractului, urmează să încheie un act adițional, prevederea nu este una imperativă, în sensul acceptării, *de plano*, a oricărei modificări a tarifului de acces. Reclamanta a subliniat că tariful de acces rezultat în urma realizării Studiului nu poate fi impus în mod unilateral, iar prevederile contractuale care au făcut obiectul discuțiilor sunt în egală măsură favorabile ambelor părți, dar niciuna dintre ele nu trebuie să fie considerată imperativă pentru cealaltă parte.

Prin urmare, în considerarea susținerilor reținute mai sus, reclamanta a considerat că sesizarea sa este întemeiată și a solicitat Comisiei admiterea acesteia.

În drept, reclamanta și-a întemeiat cererea pe dispozițiile Legii nr. 159/2016¹³, ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 22/2009¹⁴ și ale Noului Cod Civil¹⁵.

B. Susținerile pârâtei

Prin răspunsul la sesizare, transmis prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-14446/08.05.2019, Electrica România a solicitat Autorității respingerea acesteia ca neîntemeiată, precizând, printre altele, că necesitatea actualizării tarifelor percepute pentru accesul la infrastructura sa fizică, respectiv a fundamentării acestora este efectul intrării în vigoare a prevederilor Legii nr. 159/2016. În acest sens, la nivelul grupului Electrica s-a considerat că fundamentarea tarifelor de acces trebuie să țină cont de o serie de elemente esențiale, precum: specificul rețelelor proprii, cerințele legislației specifice distribuției de energie electrică și nivelul pieței specifice din România. De asemenea, conform susținerilor pârâtei, pentru a nu discrimina utilizatorul de energie electrică, tarifele de acces trebuie să fie stabilite cu luarea în considerare atât a prevederilor art. 19 alin.(2) din Legea nr. 159/2016, cât și a celor din legislația specială din domeniul distribuției de energie electrică.

Așadar, în considerarea aspectelor menționate anterior, la nivelul grupului Electrica a fost comandată unei firme prezente la nivel internațional realizarea unui „Studiu de piață și fundamentare tarife privind utilizarea stâlpilor de electricitate ca suport pentru infrastructura Tc și/sau CATV” (*Studiu*), care a fost efectuat cu luarea în considerare a unor principii economice concrete și a unor date reale, înregistrate în contabilitatea pârâtei, astfel încât să asigure o corectă fundamentare a noilor tarife de acces la infrastructura reprezentată de stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene.

În ceea ce privește noul tarif, atât în cuprinsul răspunsului la sesizare, dar și în cadrul ședinței din data de 14 ianuarie 2020¹⁶, Electrica România a susținut că tarifele rezultate din Studiu și aplicabile începând cu data de 01 ianuarie 2018 sunt transparente și corect fundamentate, iar solicitarea reclamantei de a continua relațiile contractuale prin obligarea pârâtei la menținerea tarifelor stabilite la nivelul anului 2017 este neîntemeiată. În acest sens, în cadrul ședinței din data 14 ianuarie 2020, pârâta a precizat că diferența între tariful prevăzut în contract și tariful rezultat din Studiu este determinată de faptul că în anul 2017 tarifele erau diferențiate în funcție de zona (urbană sau rurală) unde erau amplasați stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene pe care se află instalate rețelele de comunicații electronice. Or, în conformitate cu rezultatul Studiului, nivelul cheltuielilor cu mentenanța și exploatarea infrastructurii fizice în mediul rural este mai mare decât

¹³ Art. 19 alin. (1), (2), (6) și (7), art. 23, art. 40 alin. (1) și (2)

¹⁴ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009 privind înființarea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 113/2010, cu modificările și completările ulterioare, dispozițiile art. 3 lit. e), art. 10 pct. 12

¹⁵ Noul Cod Civil (NCC) - art. 14 alin. (1) și (2), art. 1170, art. 1183 alin. (2)-(4)

¹⁶ Dezbaterile din cadrul acestei ședințe au fost consemnate în Procesul-verbal cu nr. SC-DJ-1344/14.01.2020

nivelul acestor cheltuieli pentru infrastructura din mediul urban. Prin urmare, la nivelul grupului de firme din care face parte și pârâta s-a stabilit că tarifele aferente serviciului de închiriere a stâlpilor destinați susținerii liniilor electrice aeriene (serviciul de acces la infrastructură) nu se vor mai aplica diferențiat, stabilindu-se, astfel, un tarif unitar pentru accesul la infrastructura fizică deținută de către Electrica România, atât în mediul urban, cât și în mediul rural. Totodată, pârâta a subliniat faptul că societatea reclamantă nu mai poate beneficia de acces la infrastructura sa fizică la tarifele stabilite în anul 2017, deoarece acesta presupune suportarea exclusiv de către Electrica România a costului cu exploatarea și mentenanța stâlpilor.

Față de afirmația reclamantei referitoare la faptul că în mediul rural izolat, unde aceasta își desfășoară activitatea, creșterea tarifului de acces ar fi abuzivă, pârâta a arătat că aceasta nu poate fi reținută, deoarece tarifele stabilite în urma realizării Studiului sunt aplicate tuturor furnizorilor de rețele de comunicații electronice din zona respectivă.

Tot în cadrul ședinței din data de 14 ianuarie 2020, pârâta a afirmat că, în ciuda faptului că prin notificarea¹⁷ de reziliere a contractului, Electrica România a solicitat demontarea, începând cu data de 06.05.2019, a rețelelor publice de comunicații electronice aflate pe infrastructura sa fizică, acțiunea de demontare a fost suspendată până la data soluționării sesizării, iar facturarea serviciului de închiriere a stâlpilor se realiza la acea dată la nivelul tarifelor din 2017. De asemenea, pârâta a subliniat că modalitatea de încetare a contractului ca urmare a refuzului de a încheia un act adițional, atunci când se intenționează o modificare a tarifului de acces, a fost agreată de către reclamantă în momentul încheierii contractului. Acest aspect a fost învederat de către Electrica România și prin răspunsul transmis la sesizare, în cuprinsul căruia aceasta a menționat că părțile au înțeles să raporteze tariful la valorile prevăzute în Catalogul aprobat la nivelul grupului Electrica, aplicabil la acel moment. Totodată, pârâta a învederat că, astfel cum reiese și din art. 46 lit. e) din Contractul nr. C-5241/I/721/29.03.2017, reclamanta a consimțit la momentul încheierii contractului că neacceptarea obligațiilor prevăzute de art. 39 din contract reprezintă o cauză de reziliere a contractului.

Referitor la cele menționate de către reclamantă în cadrul aceleiași ședințe cu privire la suspendarea măsurii privind demontarea rețelelor de comunicații electronice, pârâta a afirmat că, raportat la clauzele art. 3 din contract, care prevăd o durată contractuală de 5 ani, înțelege din pledoaria reprezentantului reclamantei că, în opinia acestuia din urmă, tariful de acces ar trebui să rămână la nivel anului 2017, fără a fi luate în considerare costurile societății cu întreținerea și exploatarea rețelei, cu resursele umane alocate, cu materialele necesare sau cu combustibilul necesar, costuri care cresc anual, interpretare care nu se justifică având în vedere că aceste costuri au înregistrat creșteri, fapt ce a determinat realizarea Studiului și stabilirea tarifului la nivelul actual al pieței, iar nu la nivelul anului 2015.

În ceea ce privește susținerile reclamantei referitoare la inopozabilitatea Studiului, dar și față de afirmația acesteia potrivit căreia stabilirea tarifului de acces se realizează prin intermediul contractului, pârâta și-a exprimat acordul cu privire la afirmația reclamantei, învederând totodată că prin intermediul art. 34 alin. (1) din contract părțile au stabilit inclusiv condițiile de modificare a tarifului de acces. Totodată, pârâta a susținut că tariful de acces a fost stabilit la nivel contractual de către părți, prin raportare la nivelul tarifelor cuprinse în Catalogul aprobat în cadrul grupului Electrica, invocând că părțile au stabilit prin contract că, în situația în care vor interveni modificări fundamentale ale respectivelor tarife, părțile vor proceda la modificarea respectivelor tarife prin încheierea unui act adițional la contract. În opinia pârâtei, în prezent, contrar celor stabilite de către părți prin contract, reclamanta nu respectă prevederile contractuale agreate, deoarece tariful de acces aplicabil în relația contractuală dintre părți este mai mic decât cel prevăzut în Catalog.

Referitor la Studiu, pârâta a afirmat că, prin intermediul acestuia, s-a dorit o fundamentare a elementelor care influențează costurile de exploatare și întreținere a infrastructurii fizice, respectiv a tarifului de acces stabilit în Catalog, astfel încât să se asigure transparența cu privire la costurile care compun acest tarif. Prin urmare, Studiul a fost realizat în vederea fundamentării tarifelor prevăzute în Catalog.

¹⁷ Înregistrată la Electrica România cu nr. 34616/15.04.2019

În cadrul ședinței din data de 11 noiembrie 2020, pârâta a solicitat respingerea sesizării ca neîntemeiată, subliniind faptul că și la data respectivei ședințe, reclamanta beneficia de dreptul de acces la tariful stabilit în contractul încheiat de către părți.

IV. Opinia Comisiei

A. Competența ANCOM

Potrivit dispozițiilor art. 19 alin. (7) din Legea nr. 159/2016, „*În situația în care părțile unui contract de exercitare a dreptului de acces la infrastructura fizică a operatorilor de rețea nu ajung la un acord cu privire la modificarea clauzelor contractuale privind modalitățile și condițiile, inclusiv cele tarifare, în care se realizează accesul la infrastructura fizică deținută în proprietate, administrare sau concesiune de către operatorii de rețea sau dacă operatorul de rețea împiedică executarea lucrărilor de acces, oricare dintre acestea poate sesiza ANCOM în vederea soluționării litigiului în conformitate cu prevederile cap. V*”.

Totodată, prevederile art. 36-39 din Legea nr. 159/2016 stabilesc că ANCOM are competența să soluționeze, printre altele, litigiile din domeniul infrastructurii, apărute în condițiile art. 19 alin. (7) din același act normativ. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 36 alin. (1) din același act normativ, „*Litigiile apărute între operatorii de rețea și furnizorii de rețele publice de comunicații electronice în condițiile art. 19 alin. (6) și (7), art. 20 alin. (6), art. 22 alin. (5), art. 27 alin. (8) și art. 28 alin. (2), precum și litigiile apărute între persoanele care dețin cu orice titlu o infrastructură fizică instalată în interiorul unei clădiri și furnizorii de rețele publice de comunicații electronice în condițiile art. 24 alin. (2) și (3) se soluționează conform prezentului capitol.*”, iar, potrivit art. 38 alin. (1) lit. a) și alin. (2), „*(1) Litigiile prevăzute de prezenta lege vor fi soluționate prin decizie a președintelui ANCOM în termen de cel mult: a) 4 luni de la data sesizării, în cazul litigiilor apărute în condițiile art. 19 alin. (6) și (7); [...]*”

(2) În situații excepționale în care, în funcție de complexitatea litigiului, un termen mai lung este necesar pentru buna soluționare a cauzei, termenele prevăzute la alin. (1) pot fi prelungite prin decizie a președintelui ANCOM.”

Având în vedere că, din analiza acestor dispoziții legale, rezultă că ANCOM are calitatea de organ administrativ-jurisdicțional specializat în soluționarea litigiilor dintre operatorii de rețea și furnizorii de rețele publice de comunicații electronice, apărute în legătură cu obligațiile ce le revin conform prevederilor Legii nr. 159/2016, printre care cele cu privire la modificarea clauzelor contractuale privind modalitățile și condițiile, inclusiv cele tarifare, în care se realizează accesul la infrastructura fizică deținută în proprietate, administrare sau concesiune de operatorii de rețea, dar și faptul că, prin intermediul capătului de cerere Lunic a solicitat ANCOM să stabilească dacă tariful propus de pârâtă prin adresa cu nr. 7500/5981/02.08.2018 respectă prevederile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, rezultă că ANCOM este competentă să soluționeze prezentul litigiu.

B. Considerații generale

Având în vedere că soluționarea pe fond a prezentului litigiu presupune analiza condițiilor tarifare aplicabile obligației de acces la infrastructură, Comisia precizează că se va raporta la dispozițiile legale ale art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, care reglementează cerințele pe care ar trebui să le îndeplinească tariful de acces. Astfel, potrivit dispozițiilor menționate, „*Tarifele de acces la infrastructura fizică vor asigura operatorului de rețea obligat să permită utilizarea infrastructurii fizice pe care o deține în proprietate, administrare sau concesiune posibilitatea de a-și recupera costurile, luând în considerare atât investițiile din contribuții proprii efectuate pentru realizarea infrastructurii fizice care face obiectul accesului, cât și cele suportate pentru furnizarea acestui acces, precum și impactul accesului solicitat asupra planului de afaceri al operatorului de rețea, în special în ceea ce privește investițiile ce vor avea ca obiect infrastructura fizică la care se solicită accesul. La stabilirea tarifelor de acces se vor avea în vedere și îmbunătățirile aduse*”

infrastructurii fizice de către furnizorul de rețele publice de comunicații electronice, în măsura în care aceste îmbunătățiri profită și operatorului de rețea.”

De asemenea, Comisia subliniază că, la nivelul Uniunii Europene, regimul juridic privind utilizarea eficientă a infrastructurii fizice din perspectiva instalării de rețele de comunicații electronice de mare viteză a fost reglementat prin prevederile Directivei 2014/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind măsuri de reducere a costului instalării rețelelor de comunicații electronice de mare viteză (denumită în continuare Directiva 2014/61/UE). Astfel, prin dispozițiile art. 3 alin. (2) din directiva menționată a fost stabilită obligația operatorilor de rețea de a acorda acces la infrastructura fizică deținută în vederea instalării de rețele de comunicații electronice. Scopul avut în vedere de legiuitorul european prin impunerea acestei obligații a fost acela al eliminării ineficiențelor care afectează procesul de extindere al rețelelor de comunicații electronice, astfel cum rezultă din recitalul 8 al Directivei 2014/61/UE potrivit căruia *„O mare parte a costurilor respective poate fi atribuită ineficiențelor din procesul de extindere, legate de utilizarea infrastructurilor pasive existente (cum ar fi conductele, țevile, gurile de vizitare, cabinetele, stâlpii, pilonii, instalațiile de antenă, turnurile și alte construcții de sprijin), blocajelor legate de coordonarea lucrărilor de construcții civile, procedurilor administrative greoaie de acordare a autorizațiilor și blocajelor legate de instalarea rețelelor la interior, dificultăți care atrag obstacole financiare importante, în special în zonele rurale.”* Pentru atingerea acestui scop, legiuitorul european a apreciat, așa cum reiese din recitalul 13 al Directivei 2014/61/UE, că *„Pentru operatorii de rețele de comunicații electronice, în special pentru cei noi, reutilizarea infrastructurii fizice existente [...], poate fi semnificativ mai eficace în vederea extinderii rețelelor de comunicații electronice, în special în zone în care nu este disponibilă nicio rețea de comunicații electronice adecvată sau atunci când construirea unei noi infrastructuri fizice nu ar fi viabilă din punct de vedere economic. [...] Prin urmare, prezenta directivă ar trebui să se aplice nu doar furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice, ci oricărui proprietar sau titular de drepturi de utilizare, în acest caz fără a aduce atingere drepturilor de proprietate ale terților, a unor infrastructuri fizice generalizate și extinse, adecvate pentru a găzdui elemente ale rețelelor de comunicații electronice, cum ar fi rețelele fizice de furnizare a energiei electrice, a gazului și a apei, sistemele de canalizare și de drenare, precum și energia termică și serviciile de transport.”*

În vederea evitării manifestării unor comportamente abuzive, atât legiuitorul european, cât și cel național, prin intermediul actului normativ de transpunere a Directivei 2014/61/UE, respectiv prin dispozițiile Legii nr. 159/2016, au prevăzut o serie de elemente care să fie incluse în cererea de acces formulată de către un furnizor de rețele publice de comunicații electronice pentru a activa obligația operatorului de rețea de a acorda acces la infrastructura sa, dar și condițiile ce trebuie respectate de către acesta din urmă pentru o executare corespunzătoare a obligației de acordare a accesului.

În continuare, anterior analizei pe fond a sesizării, Comisia apreciază utilă învederarea poziției Autorității cu privire la interpretarea și aplicarea cadrului legal care reglementează obligația de acordare a accesului la infrastructură și condițiile de executare a acesteia, inclusiv cele privind stabilirea tarifului aplicabil pentru accesul la infrastructură. În acest sens, Comisia subliniază că, în opinia sa, impunerea acestei obligații în sarcina operatorului de rețea reprezintă o restrângere a principiului libertății contractuale, exprimată juridic ca libertatea oricărei părți de a încheia sau nu un contract, deoarece un operator de rețea nu are dreptul, cu excepția cazurilor stabilite expres de legiuitor, să refuze *de plano* o solicitare privind acordarea accesului la infrastructura sa fizică și, implicit, încheierea unui contract în acest sens. Comisia arată că, atâta timp cât nu este incident unul dintre cazurile prevăzute de dispozițiile art. 19 alin. (4) din Legea nr. 159/2016, care conferă operatorului de rețea posibilitatea să refuze acordarea accesului, acesta din urmă este obligat să permită oricărui furnizor care solicită, în conformitate cu prevederile legale, accesul la infrastructura fizică pe care o deține, în vederea construirii, instalării, întreținerii, înlocuirii sau mutării unor elemente ale rețelelor publice de comunicații electronice. Totodată, Comisia subliniază că, deși dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016 stabilesc în mod expres dreptul operatorului de rețea de a-și recupera costurile, cu toate acestea, prin reglementarea elementelor de care trebuie să țină cont operatorul de rețea în recuperarea costurilor, aceste dispoziții instituie în același timp și o limitare a principiului libertății contractuale, operatorul de rețea fiind ținut ca, în stabilirea tarifului de acces, să ia în considerare doar costurile care se încadrează în cerințele acestor dispoziții.

Prin urmare, pentru a respecta obligația de acordare a accesului la infrastructura fizică deținută cu orice titlu, operatorul de rețea trebuie să acorde tuturor furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice accesul a) în condiții obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii și b) pentru un tarif care să-i permită recuperarea costurilor cu luarea în considerare a: i) investițiilor din contribuții proprii efectuate pentru realizarea infrastructurii fizice care face obiectul accesului, cât și a celor suportate pentru furnizarea acestui acces; ii) impactului accesului solicitat asupra planului de afaceri al operatorului de rețea, în special cu privire la investițiile ce vor avea ca obiect infrastructura fizică la care se solicită accesul; iii) îmbunătățirilor aduse infrastructurii fizice de către furnizorul de rețele publice de comunicații electronice, în măsura în care aceste îmbunătățiri profită și operatorului de rețea.

De asemenea, în ceea ce privește stabilirea unor principii și metodologii care să fie luate în considerare în determinarea costurilor ce pot fi recuperate prin intermediul tarifului de acces la infrastructură, Comisia apreciază necesară utilizarea unor principii și metodologii conforme cu practica europeană, respectiv a principiilor cauzalității costurilor, obiectivității și proporționalității, după cum urmează:

a) *principiul cauzalității*, conform căruia costurile sunt alocate direct sau indirect pe servicii, în funcție de inductorii care determină generarea respectivelor costuri. Astfel, dacă un singur serviciu se află la originea unui anumit cost, aplicarea principiului cauzalității conduce la alocarea directă a întregului cost pe serviciul care l-a determinat. Însă, dacă mai multe servicii sunt la originea unui anumit cost, aplicarea principiului cauzalității conduce la alocarea costului respectiv pe servicii, proporțional cu consumul elementului, de exemplu, în cazul accesului la infrastructură, prin determinarea unor factori de utilizare a elementelor de infrastructură fizică de către diferitele servicii. Acolo unde există mai multe posibilități de măsurare a consumului elementului, modelul ar trebui să utilizeze unitatea de măsură cea mai pertinentă posibil din punctul de vedere al utilizării elementului;

b) *principiul obiectivității*, conform căruia alocarea și repartizarea costurilor este obiectivă și nu urmărește obținerea de beneficii pentru operator sau pentru un terț, pentru un produs, un serviciu sau pentru un element al infrastructurii fizice;

c) *principiul proporționalității* presupune îndeplinirea a două criterii: adecvare și necesitate. Adecvarea presupune ca mijloacele să fie potrivite pentru atingerea obiectivelor legitime propuse, iar necesitatea are în vedere caracterul indispensabil al soluțiilor adoptate pentru atingerea acestor scopuri. Respectarea principiului proporționalității înseamnă asigurarea corelației între necesitate, obiectul contractului și cerințele solicitate, așa încât fiecare beneficiar să poată obține serviciile și resursele de care are nevoie atunci când solicită accesul.

Comisia subliniază că dispozițiile legale menționate anterior, precum și modalitatea de interpretare a acestora, se aplică în mod corespunzător și în situația în care între părți există deja un raport contractual. Astfel, Comisia arată că, atunci când, pe parcursul executării acordului de acces, părțile intenționează să modifice clauzele care vizează accesul și condițiile de acordare a acestuia, inclusiv tariful, astfel cum este situația de fapt și în prezentul litigiu, discuțiile dintre părți trebuie să țină cont de limitările impuse de lege în ceea ce privește libertatea contractuală a acestora, așa cum au fost prezentate mai sus.

V. Fondul

Capătul de cerere prin care Lunic a solicitat ANCOM să stabilească dacă tariful propus de pârâtă prin adresa cu nr. 7500/5981/02.08.2018 respectă prevederile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016

În vederea soluționării pe fond a acestui capăt de cerere, Comisia, reținând susținerile reclamantei potrivit căroră modalitatea de calcul al tarifului de acces la infrastructura fizică a pârâtei nu corespunde cerințelor legale, deoarece, în opinia acesteia, Studiul care a stat la baza fundamentării noilor tarife nu este fundamentat pe criterii obiective, fiind realizat de o asemenea manieră încât rentabilitatea activității de închiriere a stâlpilor să fie maximizată, însă fără a lua în considerare o serie de factori și împrejurări obiective specifice zonei în care reclamanta își desfășoară activitatea, raportându-se, în schimb, la aspecte care nu pot fi apreciate ca fiind obiective în contextul

specificului relației contractuale dintre părți, **urmează să analizeze dacă tariful aflat în divergența părților respectă dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016.**

În acest sens, având în vedere că modalitatea de interpretare și aplicare a prevederilor art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016 a generat prezentul litigiu, Comisia va realiza, prin raportare la dispozițiile legale menționate, **o analiză a structurii și modalității de stabilire a tarifului de acces solicitat de către pârâtă**, urmând ca, în funcție de rezultatul acesteia, să se pronunțe cu privire la cererea reclamantei.

Astfel, în considerarea aspectelor prezentate anterior, dar și a dispozițiilor art. 36 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, potrivit cărora „(2) *În situația în care, în cadrul unui litigiu, ANCOM impune părților aplicarea unor tarife, stabilirea acestora se realizează cu respectarea, în mod corespunzător, a prevederilor art. 19 alin. (2)*”, analiza Comisiei în ceea ce privește **metodologia de stabilire a tarifului pe baza categoriilor de costuri realizate de către operatorul de rețea va viza:**

A. Identificarea costurilor asociate furnizării serviciului de acces la infrastructura fizică a operatorului de rețea, luând în considerare atât investițiile din contribuții proprii efectuate pentru realizarea infrastructurii fizice care face obiectul accesului, cât și cheltuielile suportate pentru furnizarea acestui acces;

B. Considerarea impactului accesului solicitat asupra planului de afaceri al operatorului de rețea;

C. Considerarea îmbunătățirilor aduse infrastructurii fizice de către furnizorul de rețele de comunicații electronice și măsura în care acestea profită și operatorului de rețea.

În plus, având în vedere că infrastructura fizică deținută de către pârâtă, reprezentată de stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene de joasă, medie și înaltă tensiune, utilizați ca suport pentru instalarea rețelelor de comunicații electronice, este destinată și exploatată în principal pentru furnizarea serviciului de distribuție a energiei electrice, activitate care face obiectul reglementărilor Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE), Comisia se va raporta în soluționarea prezentei cauze, respectiv în realizarea analizei menționate anterior, și la reglementările din legislația specială din domeniul energiei. În acest sens, Comisia va avea în vedere și dispozițiile Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 72/2013 pentru aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, în vigoare la data stabilirii tarifelor de către pârâtă (în continuare, Ordinul nr. 72/2013), precum și ale Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 169/2018 pentru aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, cu modificările și completările ulterioare (în continuare, Ordinul nr. 169/2018). De asemenea, în considerarea dispozițiilor art. 37 alin. (4) din Legea nr. 159/2016 coroborate cu cele ale art. 12 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, Comisia va lua în considerare și informațiile¹⁸ transmise de către ANRE prin adresa¹⁹ înregistrată la ANCOM cu nr. SC-8158/14.03.2019. Respectivele informații au fost solicitate de către Autoritate în conformitate cu dispozițiile art. 40 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 159/2016.

Având în vedere că prezentul litigiu a fost generat de faptul că reclamanta a considerat tariful solicitat de către pârâtă ca fiind neconform cu cerințele legale, Comisia precizează că în cadrul procesului de evaluare a tarifului aplicabil în relația dintre părțile prezentului litigiu și a categoriilor de costuri realizate de către operatorul de rețea, va analiza dacă tariful și metodologia de stabilire a acestuia, utilizată în *Studiu*, respectă dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016 ținând cont și de prevederile aplicabile din legislația specială în domeniul energiei.

Totodată, Comisia a reținut și susținerile formulate de către pârâtă în răspunsul la sesizare, potrivit căruia demersul acesteia privind realizarea unui studiu a fost determinat de intrarea în vigoare a dispozițiilor Legii nr. 159/2016, fapt ce a presupus necesitatea actualizării fundamentării tarifului prevăzut contractual, astfel încât acesta să corespundă unor principii economice concrete și să țină seama de cel puțin următoarele aspecte: - specificul rețelelor de distribuție a energiei electrice; - legislația aferentă distribuției de energie electrică; - nivelul pieței specifice din România;

¹⁸ solicitate prin adresa ANCOM cu nr.SC-DJ-4799/12.02.2019;

¹⁹ cu nr. 12669/13.03.2019;

- posibilitatea de recuperare a cheltuielilor operatorului de distribuție, generate de existența rețelor de comunicații electronice pe stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene, conform prevederilor legale specifice. Totodată, pârâta a precizat că, în vederea stabilirii tarifului aplicabil pentru acordarea accesului la infrastructura fizică deținută de pârâtă, a fost contractată în acest scop compania PwC pentru realizarea unui studiu.

Din analiza *Studiului*, Comisia constată că acesta prezintă metodologia elaborată de către PwC pentru calculul tarifelor de acces la infrastructura deținută de Electrica România, precum și iterațiile efectuate pentru repartizarea costurilor pe activități în scopul determinării tarifelor de acces la stâlpi. Metoda utilizată pentru calcularea tarifelor de închiriere se bazează pe alocarea costurilor, pe baza unor factori determinanți, între furnizorul de rețele publice de comunicații electronice și operatorul de rețea. Astfel, modelul de calculație a costurilor utilizat în *Studiu* pornește de la cheltuielile înregistrate de către pârâtă în contabilitate, pentru ca, în etapa ulterioară, anumite cheltuieli să fie distribuite serviciului de închiriere a stâlpilor și incluse în categoria costurilor eligibile pentru stabilirea tarifelor (utilizându-se diverse iterații și chei de alocare-factori determinanți).

Potrivit metodologiei, costurile incrementale cauzate de rețelele publice de comunicații electronice sunt cuantificate și alocate acestora. Costurile comune (care includ costuri incrementale necuantificabile cauzate de rețelele publice de comunicații electronice, investiția în stâlpii închiriați, cheltuielile de mentenanță și exploatare aferente stâlpilor închiriați) sunt alocate între operatorul de rețea și furnizorul de rețele publice de comunicații electronice pe baza unei chei de alocare (determinată pe baza numărului de circuite de linii electrice aeriene și de rețele de comunicații).

Deși, cu privire la elementele de cost care pot fi recuperate prin intermediul tarifului de acces, metodologia utilizată în fundamentarea acestor tarife (de tip „*Top Down*”²⁰) pornește de la cerințele Legii nr. 159/2016, Comisia a apreciat că este necesară reevaluarea anumitor ajustări realizate de către consultant asupra datelor utilizate în modelul de cost (preluate din situațiile financiar-contabile ale pârâtei), precum și refacerea anumitor calcule din model cu luarea în considerare doar a datelor pe deplin justificate prin raportare la dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, astfel încât rezultatele modelului să fie obiective și să fie evitată o dublă recuperare a costurilor.

În acest sens, Comisia a efectuat o serie de analize, urmărind și corelarea datelor folosite în modelul din cadrul Studiului (datele de intrare) cu datele puse la dispoziția ANRE de către pârâtă, în conformitate cu cerințele din legislația specială în domeniul distribuției de energie electrică, aflate la dosarul cauzei, astfel încât să se asigure respectarea principiului obiectivității în cadrul modelului.

Comisia a reținut că, potrivit dispozițiilor Ordinului nr. 72/2013, operatorii de distribuție a energiei electrice au obligația să transmită ANRE datele privind veniturile și costurile într-un format reglementat (machedă), în vederea verificării de către această autoritate a conformității cu cerințele actului normativ. O astfel de machedă este *Macheta D1. Costuri și venituri* care prezintă ANRE veniturile și costurile anuale ale pârâtei, pentru fiecare activitate reglementată/nereglementată.

De asemenea, în analizele efectuate de către Comisie au fost avute în vedere atât informațiile transmise ANCOM de către ANRE prin adresa invocată mai sus, cât și informațiile transmise²¹ de către pârâtă ca urmare a solicitărilor formulate de către Comisie.²²

Din analiza acestor informații, Comisia a constatat că datele utilizate în modelul de calcul din Studiu au drept sursă datele înregistrate de către pârâtă în contabilitate, înregistrări realizate în conformitate cu *Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice*, reglementată prin Ordinul nr. 72/2013. Potrivit acestei Metodologii, operatorii de distribuție a energiei electrice au obligația să organizeze și să țină situații contabile separate pentru activitățile reglementate și pentru cele nereglementate, permițând cunoașterea detaliată a elementelor de venit și de cost. Însă, pentru a stabili corectitudinea calculului tarifului, Comisia a analizat și modalitatea în care aceste date, extrase din înregistrările contabile, au fost prelucrate în cuprinsul Studiului, reținând următoarele:

- metodologia pe baza căreia PwC a realizat modelul de cost pentru stabilirea tarifelor de închiriere a stâlpilor de susținere a liniilor de distribuție a energiei electrice nu ține cont de datele înregistrate separat pe activități reglementate/nereglementate, așa cum sunt prezentate acestea în

²⁰ „Top-down” - model de calculație a costurilor pornește de la un total de cheltuieli (înregistrate efectiv în situațiile financiar-contabile și prevăzute a se realiza), prin repartizarea acestora pe activități și servicii în baza unor chei de alocare;

²¹ Prin adresa nr. 7000/13163/14.02.2020, înregistrată la ANCOM cu nr.SC-5392/14.02.2020;

²² Prin adresa cu nr. SC-DJ-3015/28.01.2020;

Macheta „D1. Costuri și venituri”, ci utilizează datele brute din situațiile financiar-contabile aferente anilor 2014, 2015 și 2016, pe care le ajustează pe baza anumitor considerente.

- Întrucât activitatea de închiriere a stâlpilor destinați susținerii liniilor electrice aeriene nu este o activitate reglementată de către ANRE, datele privind costurile pentru aceste activități sunt înregistrate în contabilitatea pârâtei la nivel agregat, utilizând drept centre de cost mijloace fixe de tip *linie electrică aeriană* („LEA”), pe niveluri de tensiune (ÎT, MT, JT). Acest nivel de agregare nu permite identificarea costurilor atribuibile în mod direct stâlpului ca element de infrastructură generator de costuri pentru activitatea de închiriere a stâlpilor, câtă vreme elementul (înregistrat ca mijloc fix) „*linie electrică aeriană*” conține atât stâlpul propriu-zis, cât și fundația stâlpului, priza de pământ, coronamentul, conductoarele și are ca unitate de măsură „km/linie”. În plus, trebuie precizat că, potrivit informațiilor prezentate, pe o linie electrică aeriană, numărul de stâlpi nu este constant pe unitatea de măsură considerată (km/linie), fiind influențat de condițiile specifice de relief și/sau schimbările de direcție.

În continuare, Comisia **va analiza modalitatea în care fiecare element de cost, pe care operatorii de rețea sunt îndreptățiți, potrivit dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, să îl recupereze prin intermediul tarifului perceput** pentru acordarea accesului la infrastructura deținută, a fost luat în considerare în modelul de cost utilizat în cuprinsul Studiului pentru fundamentarea tarifelor solicitate de către pârâtă. Totodată, Comisia va analiza **în ce măsură modalitatea de calcul din metodologia PwC poate fi luată în considerare pentru stabilirea tarifului așa cum a fost propusă de consultant sau necesită ajustări** în raport cu aspectele care vor fi detaliate mai jos.

A. Identificarea costurilor asociate furnizării serviciului de acces la infrastructura fizică, luând în considerare atât investițiile din contribuții proprii, efectuate pentru realizarea infrastructurii fizice care face obiectul accesului, cât și cheltuielile suportate pentru furnizarea acestui acces.

În ceea ce privește costurile asociate furnizării serviciului de acces la infrastructura fizică, Comisia învederează că aceste costuri includ, pe de o parte, **costurile cu investițiile** în infrastructură, ale căror valori pot fi identificate din înregistrările contabile sub forma de „*amortizare liniară*” a activelor (parte de infrastructură a liniilor electrice), iar, pe de altă parte, **costurile de operare și mentenanță** aferente infrastructurii la care se solicită accesul. De asemenea, având în vedere că, în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 72/2013, în amortizarea reglementată a activelor, pe lângă amortizarea mijloacelor fixe existente, trebuie inclusă și amortizarea mijloacelor prognozate a fi puse în funcțiune în perioada următoare, pe baza unor planuri de investiții întocmite de operatorul de distribuție a energiei electrice și aprobate de către ANRE, pentru întreaga perioadă de reglementare, Comisia va avea în vedere și **costurile de reconstruire sau modernizare** a infrastructurii care face obiectul contractelor de acces.

Totodată, din perspectiva costurilor cu investițiile, Comisia subliniază că relevante sunt și dispozițiile art. 63 alin. (1) din Ordinul nr. 169/2018, care reglementează tipurile de cheltuieli care pot fi incluse în categoria cheltuielilor cu investițiile. Astfel, în conformitate cu prevederile legale invocate „*În categoria investițiilor se includ cheltuielile efectuate pentru realizarea de noi mijloace fixe, precum și pentru reconstruirea, modernizarea și re tehnologizarea celor existente, care se execută pe bază de documentație specifică: studii de fezabilitate, proiecte tehnice etc.*”

1. Costurile cu investițiile în infrastructură

Din interpretarea prevederilor Ordinului nr. 72/2013 coroborată cu modalitatea de aplicare a acestor prevederi, astfel cum a fost aceasta expusă de către ANRE în răspunsul înregistrat la ANCOM cu nr. SC-8158/14.03.2019²³, reiese că atât costurile istorice cu investițiile reflectate în amortizarea contabilă, cât și cele prognozate pentru următoarea perioadă de reglementare sunt alocate integral serviciului de distribuție a energiei electrice, prin urmare, recuperarea acestora se face integral din tarifele aferente acestui serviciu.

²³ Înregistrat la ANRE cu nr.22669/13.03.2019;

În ceea ce privește metodologia elaborată de PwC, Comisia observă că, deși într-o primă iterație, din valoarea extrasă din contabilitate a cheltuielilor de exploatare directe este eliminată amortizarea activelor direct alocate serviciilor/activităților prestate de către pârâtă (parte a „*Bazei de active reglementate*”, recunoscute de ANRE), într-o iterație ulterioară este introdus în calcul un **cost de înlocuire** a stâlpilor, rezultat din repartizarea unor cheltuieli estimate de înlocuire a stâlpilor, pe activități, ca amortizare a investițiilor viitoare în rețelele de distribuție a energiei electrice. Astfel, pentru a include costurile cu investițiile în tariful de acces, consultantul (PwC) **a considerat adecvată utilizarea unui cost de înlocuire a stâlpului**, cu privire la al cărui quantum Comisia constată că nu se raportează la valoarea amortizării înregistrate în contabilitate pentru liniile electrice aeriene, împărțită la numărul de stâlpi. Acest cost reprezintă practic, așa cum se afirmă în cuprinsul Studiului, „*costul curent de construcție al elementelor comune aferente unui stâlp (stâlpul în sine cu fundație și priză de pământ; nu s-au luat în calcul elementele care nu sunt comune, respectiv conductorii și izolatorii)*”, raportat la o durată de viață utilă de 40 ani (durată de funcționare minimă reglementată în Anexa nr. 2 la Ordinul nr. 72/2013), rezultând amortizarea anuală a unui stâlp nou pus în funcțiune, care a fost inclusă în quantumul tarifului de acces la stâlpi.

În ceea ce privește investițiile prognozate a se realiza de către operatorul de distribuție a energiei electrice, prin răspunsul²⁴ transmis ANCOM, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei menționează că „*Operatorii concesiionari ai serviciului de distribuție a energiei electrice (ODC) (Electrica România ...), au obligația de a întocmi și a transmite, în vederea aprobării de către autoritatea competentă, programe de investiții pentru modernizarea, respectiv dezvoltarea optimă a rețelilor electrice de distribuție din zona lor de concesiune, conform reglementărilor ANRE. Aceste programe se întocmesc pentru o perioadă de reglementare de 5 ani, și se actualizează anual prin detalierea concretă a lucrărilor, în cadrul valorii anuale aprobate (în scopul includerii în tarifele prognozate). Planurile de investiții în rețeaua electrică de distribuție se întocmesc de către ODC după criterii ce includ siguranța în exploatare, dezvoltarea, modernizarea și creșterea eficienței rețelilor electrice de distribuție. Aceste planuri de investiții nu sunt defalcate pe tipuri de instalații (linii electrice aeriene sau subterane, stații și posturi de transformare, etc) ci pe tipuri de lucrări, în cadrul cărora se regăsește categoria modernizărilor de linii electrice. [...] Conform prevederilor metodologiei și modului de calcul al tarifelor, **investițiile realizate de operatori din surse proprii și împrumutate, recunoscute de ANRE, sunt alocate integral pe activitatea de distribuție a energiei electrice.** Acestea nu includ investiții realizate pe bază de contribuții financiare”. (s.n) De asemenea, ANRE menționează în cuprinsul aceluiași răspuns că „*din perspectiva ANRE, lucrările de înlocuire a stâlpilor în urma realizării unor lucrări de investiții se remunerează și se includ în baza activelor reglementate (BAR) și se remunerează prin tarif*”, cu excepția investițiilor realizate de terți ca urmare a soluțiilor unor studii de coexistență, care nu se includ în BAR.*

Comisia, în considerarea aspectelor invocate mai sus, dar și a prevederilor din considerentul (19) al Directivei 2014/61/UE care învederează că „*La stabilirea tarifelor de acordare a accesului, organismul de soluționare a litigiilor ar trebui să asigure furnizorului de acces posibilitatea **echitabilă** de a își recupera costurile suportate pentru furnizarea de acces la infrastructura fizică*”(s.n), apreciază că nu se justifică includerea costurilor cu investițiile în calculul tarifului de acces la infrastructură, deoarece recuperarea acestora se face integral din tarifele aferente serviciului de distribuție a energiei electrice.

2. Costurile de operare și mentenanță aferente infrastructurii la care se solicită accesul

În acord cu dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, o cotă-parte din costurile de operare și mentenanță aferente infrastructurii la care se solicită accesul poate fi alocată activității de instalare și funcționare a rețelilor publice de comunicații electronice, în vederea recuperării prin tariful de acces la stâlpi. Quantumurile brute totale ale acestor costuri cu operarea și mentenanța și modul lor de repartizare, așa cum au fost incluse în modelul de calculație din Studiul PwC, au făcut obiectul unor analize amănunțite și al unor verificări suplimentare prin datele puse la dispoziție de către părțile aflate în litigiu.

²⁴ Înregistrat la ANCOM cu nr. SC-8158/14.03.2019;

În continuare, Comisia a analizat metodologia de stabilire a tarifului de acces și etapele parcurse de către consultantul PwC în cadrul Studiului și a reținut următoarele:

- pentru a stabili cheltuielile de exploatare aferente celor 3 ani și pentru a determina o medie a acestora, PwC a efectuat o serie de iterații, prin colectarea datelor preluate din înregistrările contabile ale pârâtei repartizate pe centre de cost și centralizarea cheltuielilor de exploatare directe, indirecte și generale, eliminându-se apoi atât anumite costuri de exploatare care nu au legătură cu activitatea de distribuție a energiei electrice, cât și costurile cu amortizarea contabilă aferentă cheltuielilor de exploatare directe, pentru fiecare an dintre cei trei luați în calcul (2014, 2015 și 2016);

- au fost stabilite diverse chei de alocare, într-o primă fază fiind stabilite cheile de alocare care au stat la baza estimării cheltuielilor indirecte ca proporție din cheltuielile directe, respectiv generale ca proporție din suma cheltuielilor directe și indirecte, pe baza mediei celor 3 ani;

- cheltuielile directe de operare și mentenanță rămase în urma eliminării amortizărilor au fost alocate apoi către mai multe elemente de rețea, printre care și liniile electrice aeriene (LEA), pe baza unor chei de alocare determinate din datele cuprinse în *Macheta D1.3 Centralizator lucrări de mentenanță*;

- tot din *Macheta D1.3 Centralizator lucrări de mentenanță* au fost determinate și cheile de alocare a cheltuielilor directe de operare și mentenanță aferente LEA, obținute anterior, pe niveluri de tensiune. După obținerea cheltuielilor directe de operare și mentenanță pentru LEA pe niveluri de tensiune, aceste cheltuieli au fost împărțite la numărul de kilometri, în cazul rețelei LEA pentru nivelul de înaltă tensiune (ÎT), respectiv la numărul de stâlpi, în cazul rețelelor LEA pentru niveluri de medie (MT) și joasă tensiune (JT). Prin urmare, **modelul de cost determină un cost direct de exploatare mediu** per kilometru, respectiv per stâlp în funcție de nivelul de tensiune - înaltă, medie și joasă.

- **în iterația următoare**, prin aplicarea cheilor de alocare obținute anterior, **modelul de cost determină costurile indirecte și generale medii per kilometru**, în cazul rețelei LEA ÎT, respectiv per stâlp, în cazul rețelelor LEA MT și JT.

Costurile totale anuale/kilometru, luate în considerare în metodologie, au fost determinate în cazul rețelei LEA ÎT prin adunarea costurilor anuale ale amortizării unui kilometru de LEA pentru acest nivel de tensiune (rezultate din distribuția anuală a costului de înlocuire, considerând un număr de 4 stâlpi/kilometru) cu costurile directe, indirecte și generale medii pe kilometru.

Costurile totale anuale/stâlp au fost determinate în cazul rețelelor LEA MT și JT, prin adunarea costurilor anuale ale amortizării unui stâlp (rezultate din distribuția costului de înlocuire) cu costurile directe, indirecte și generale medii pe stâlpul de MT, respectiv de JT.

Comisia subliniază că valorile anuale ale costurilor totale per kilometru, în cazul rețelei LEA ÎT, **respectiv per stâlp**, în cazul rețelelor LEA MT și JT, așa cum au fost stabilite de către consultant în modelul de cost, **se bazează doar parțial pe cheltuielile efectiv realizate**, înregistrate în contabilitatea pârâtei, deoarece astfel cum rezultă din Studiu, în calculul amortizării anuale a stâlpilor, PwC a ales să utilizeze costurile de înlocuire a stâlpilor în locul costurilor cu amortizarea efectivă, înregistrate în contabilitate, deoarece, după cum a justificat consultantul în cadrul Studiului, „*nu se poate identifica porțiunea aferentă LEA din totalul amortizării contabile*”.

În plus față de aceste costuri totale anuale per stâlp (LEA MT și JT), în Studiu au fost avute în vedere și **costurile incrementale reprezentate de cheltuielile cu inventarierea circuitelor de comunicații electronice instalate pe stâlpii pârâtei** (activitate considerată necesară de două ori pe an, ca fiind determinată exclusiv de prezența rețelelor de comunicații electronice), costuri care au fost utilizate în vederea determinării cuantumurilor costurilor totale lunare aferente unui circuit instalat de un furnizor de rețele de comunicații pe stâlpii care susțin liniile de distribuție a energiei electrice de MT și JT.

În cazul rețelei de ÎT nu se face o astfel de repartizare de costuri, deoarece nu se efectuează inventarierea circuitelor instalate, tarifarea raportându-se la km/linie de ÎT.

În ceea ce privește cuantumul acestor cheltuieli cu inventarierea circuitelor instalate pe stâlpi, Comisia constată că acesta este determinat pe baza unui cost mediu cu forța de muncă pe oră, calculat la nivelul centrelor de exploatare de MT și JT și a numărului de ore necesare inventarierii circuitelor.

În considerarea elementelor de cost menționate anterior, pe baza **costurilor totale lunare per stâlp** (MT și JT), respectiv per **kilometru** (ÎT), consultantul a stabilit **costurile totale lunare aferente unui circuit** de comunicații instalat de un furnizor de rețele publice de comunicații pe stâlpii de ÎT, MT și JT, prin aplicarea unor chei de alocare calculate pe baza numărului mediu de conductoare electrice și de circuite de comunicații electronice amplasate pe stâlp, în cazul rețelelor de ÎT și MT, respectiv în funcție de numărul mediu de circuite electrice și de circuite de comunicații electronice amplasate pe stâlp, în cazul rețelelor de JT²⁵.

Ulterior, acestor costuri (calculate pe un circuit instalat de un operator de comunicații pe un stâlp de distribuție a energiei) li se aplică o marjă de $\%$, calculată pe baza marjelor EBIT²⁶ înregistrate în anul 2016 de câteva societăți importante care operează pe piața din România în sectorul de distribuție a energiei electrice, respectiv în sectorul comunicațiilor electronice, obținându-se astfel tarifele de acces pe cele 3 niveluri de tensiune JT, MT și ÎT.

Tarifele de acces la infrastructura Electrica România, rezultate pe baza modelului de calcul stabilit de PwC sunt de: $\% \text{RON/stâlp/circuit/lună}$ pentru accesul la stâlpii de joasă tensiune, respectiv de $\% \text{RON/stâlp/circuit/lună}$ pentru accesul la stâlpii de medie tensiune și de $\% \text{RON/km/lună}$ pentru accesul la stâlpii de înaltă tensiune. Tariful care a fost propus reclamantei pentru a fi aplicat începând cu data 1 septembrie 2018 este de $\% \text{RON/stâlp/circuit/lună}$ ²⁷ pentru accesul la stâlpii de joasă tensiune, suferind ușoare ajustări față de cel determinat în cadrul modelului.

În continuare, Comisia, în considerarea prevederilor legale și a aspectelor reținute din Studiul PwC, va analiza modelul de calculație a costurilor.

Astfel, ținând cont atât de considerentele detaliate mai sus, din care rezultă că pârâta își asigură recuperarea costurilor cu investițiile prin intermediul tarifelor de distribuție a energiei electrice, cât și de dispozițiile art. 21 din Ordinul nr.72/2013²⁸ care stabilesc competența ANRE de verificare a corectitudinii alocării costurilor și veniturilor în scopul evitării unei duble recuperări a costurilor și a subvenției încrucișate între serviciul de distribuție a energiei electrice și alte activități reglementate/nereglementate, Comisia consideră că **nu este justificată introducerea unor cheltuieli privind amortizarea mijloacelor fixe** (fie rezultate din costuri istorice, fie rezultate ca urmare a planificării unor investiții) **în modelul de calculație a costurilor, utilizat pentru stabilirea tarifelor de acces la infrastructura fizică de stâlpi deținută de către pârâtă.**

Prin urmare, **concluzia Comisiei referitoare la cheltuielile cu amortizarea** (care sunt sau urmează a fi repartizate serviciului de distribuție a energiei electrice și recuperate din tariful de distribuție a energiei electrice) **este că aceste costuri nu trebuie să se recupereze și din tarifele aferente altor servicii/activități** reglementate sau nereglementate, respectiv prin intermediul tarifului serviciului de închiriere a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene.

Referitor la **costurile de exploatare**, în vederea stabilirii corectitudinii modelului de cost și a valorilor acestor costuri folosite în modelul de calculație, Comisia a evaluat pentru început impactul utilizării în cadrul metodologiei aplicate în cuprinsul Studiului a mediei costurilor de exploatare a ultimilor 3 ani de referință (2014, 2015, 2016), din care au fost eliminate amortizările directe, față de o eventuală luare în considerare doar a costurilor din ultimul an de referință, respectiv anul 2016.

Din datele prezentate în modelul de cost se poate observa o tendință de scădere a acestor costuri cu o rată medie de $\%$ pe an. Mai exact, se observă o rată medie anuală de scădere de $\%$, în cazul cheltuielilor directe, de $\%$, în cazul cheltuielilor indirecte, respectiv de $\%$, în cazul cheltuielilor generale. În schimb, în situația în care ar fi fost utilizate doar costurile din ultimul an, aplicarea modelului de cost prin raportare la acestea ar fi condus la obținerea următoarelor tarife de acces pe stâlpii pârâtei:

- $\% \text{lei/stâlp/circuit/lună}$ în cazul tarifului de JT;

²⁵ Conform Studiului, *Cota circuitului de comunicații s-a estimat pe baza numărului mediu de circuite/conductoare pe stâlp și au rezultat următoarele valori: „ $\%$ pentru IT, $\%$ pentru MT și $\%$ pentru JT”;*

²⁶ EBIT-- earnings before interest and taxes, reprezintă profitul înainte de plata dobânzilor și impozitului;

²⁷ Conform adreselor Electrica România nr. 7500-6348/17.08.2018, respectiv nr.7500/6713/31.08.2018;

²⁸ Competențe reglementate în mod similar prin dispozițiile art. 22 din Ordinul nr.169/2018, care a abrogat Ordinul nr. 72/2013;

- \times lei/stâlp/circuit/lună în cazul tarifului de MT;
- \times lei/km/lună în cazul tarifului de ÎT.

Comisia constată că impactul utilizării costurilor de exploatare ca o medie a ultimilor 3 ani, în dauna utilizării doar a ultimului an, în condițiile trendului descendent al cheltuielilor de exploatare, a avut ca efect scăderea tarifului cu $\times\%$ în cazul tarifului aferent accesului la infrastructura de stâlpi la nivel de joasă tensiune, respectiv creșterea tarifelor cu $\times\%$ în cazul tarifului aferent accesului la infrastructura de stâlpi la nivel de medie tensiune și cu $\times\%$ în cazul tarifului aferent accesului la infrastructura de stâlpi la nivel de înaltă tensiune.

Deși luarea în considerare a mediei valorilor celor 3 ani (2014, 2015, 2016) a condus la obținerea unui tarif aferent accesului la infrastructura de stâlpi la nivel de JT mai mic cu $\times\%$ decât în cazul utilizării valorilor ultimului an, celelalte tarife de MT și ÎT arată o creștere a lor prin utilizarea mediei celor 3 ani. Scăderea înregistrată pentru tariful de JT prin utilizarea mediei celor 3 ani este dată de modificarea valorilor cheilor de alocare a cheltuielilor directe pe liniile electrice aeriene, pe niveluri de tensiune, ca urmare a luării în considerare a ultimului an. Totuși, trebuie precizat că valoarea totală a cheltuielilor directe alocate liniilor electrice aeriene este mai mare cu $\times\%$ în cazul utilizării mediei celor 3 ani (\times lei) comparativ cu valoarea ultimului an (\times lei), ceea ce arată că, și în acest caz, tendința este de scădere a cheltuielilor directe alocate liniilor electrice aeriene.

Comisia, ținând cont și de prevederile art. 30 din Ordinul nr. 72/2013, potrivit cărora „Autoritatea competentă impune reducerea treptată a costurilor de operare și mentenanță controlabile și absorbția constantă a ineficienței prin creșterea anuală a țintelor de eficiență”, dar și de cele ale art. 36 din Ordinul nr. 169/2018, dispoziții care se reflectă în practică în reducerea costurilor de operare și mentenanță controlabile, învederează că este de așteptat ca în continuare costurile de exploatare din care sunt eliminate cheltuielile directe cu amortizarea să scadă. Astfel, utilizarea mediei cheltuielilor ultimilor 3 ani echivalează cu menținerea artificială a unor costuri ineficiente, pe care chiar pârâta le-a eficientizat cu o rată medie anuală de $\times\%$, ceea ce contravine respectării principiului proporționalității și obiectivității costurilor.

Prin urmare, **Comisia consideră nejustificată utilizarea unei astfel de medii** prin luarea în considerare a unor cheltuieli ineficiente de exploatare ale anilor anteriori (2014 și 2015), mai ales că, în cadrul răspunsului la sesizarea reclamantei, pârâta a afirmat că dorește să modifice anual tarifele. Totodată, Comisia învederează că utilizarea unor serii de date ale cheltuielilor de exploatare pe mai mulți ani ar avea sens dacă, pe baza lor, prin aplicarea unei funcții de regresie statistică, s-ar putea obține previzionarea nivelului acestor cheltuieli pentru viitor cu o mai mare acuratețe. Cu toate acestea, perioada luată în considerare pentru seria de date a cheltuielilor de exploatare (3 ani) nu asigură obținerea unor previziuni suficient de robuste, motiv pentru care trendul observat în scăderea cheltuielilor de exploatare (diminuate cu eliminarea cheltuielilor de amortizare directe) nu poate fi utilizat mai departe în calculul tarifului.

Având în vedere cele de mai sus, Comisia apreciază că **utilizarea cheltuielilor de exploatare din ultimul an reflectă mai fidel principiul obiectivității, motiv pentru care va lua în considerare în analiza tarifului de acces doar cheltuielile de exploatare aferente anului 2016.**

Comisia a analizat modul în care au fost determinate, în cadrul metodologiei dezvoltate în cadrul Studiului PwC, **cheltuielile de operare și mentenanță** aferente liniilor electrice aeriene și a constatat că s-a utilizat o cotă de alocare obținută pe baza cheltuielilor de mentenanță prezentate în *Macheta D1.3 Centralizator lucrări de mentenanță*. Deși utilizarea acestei machete conduce la obținerea unor costuri de operare și mentenanță aferente liniilor electrice aeriene cu un grad mare de obiectivitate, Comisia apreciază că există unele deficiențe ale creditării și utilizării acestor costuri drept costuri cu operarea și mentenanța stâlpilor, determinate de faptul că, în realitate, aceste cheltuieli nu sunt toate generate în comun de serviciul de închiriere stâlpi și de cel de distribuție a energiei electrice sau alte servicii, multe dintre cheltuieli fiind aferente exclusiv activității de bază a societății de distribuție a energiei electrice (cum ar fi înlocuirea conductoarelor, a prizelor de pământ, a verificărilor tehnice periodice). Cu toate acestea, identificarea exactă din înregistrările contabile a cheltuielilor cu operarea și mentenanța stâlpilor nu se poate realiza, având în vedere că, așa cum a

subliniat Comisia și în cuprinsul pct. A, centrul de cost utilizat în contabilitate pentru înregistrarea cheltuielilor de exploatare este „linia electrică aeriană” și nu „stâlpul”.

În aceste condiții, în lipsa unor înregistrări în evidențele contabile care să aibă un nivel suficient de granularitate, Comisia nu poate realiza o evaluare mai fidelă a cheltuielilor directe de operare și mentenanță a stâlpilor pe baza datelor prezentate în Studiu sau depuse la dosarul cauzei.

În ceea ce privește modul de alocare a cheltuielilor indirecte și generale, în componența tarifului de acces la stâlpii ce fac parte din infrastructura deținută de către pârâtă, Comisia precizează că, la fel ca în situația determinării cheltuielilor directe cu operarea și mentenanța stâlpilor, din cauza nivelului insuficient de granularitate din înregistrările contabile, nu poate fi stabilită o altă modalitate de alocare pe baza datelor prezentate în Studiu sau depuse la dosarul cauzei. De altfel, modul de determinare a cheltuielilor indirecte pe baza unei cote procentuale din cheltuielile directe aferente unui stâlp, obținute în model, pare să corespundă modului de alocare a cheltuielilor indirecte pe toate serviciile reglementate și nereglementate prezentate în *Macheta D1. Costuri și venituri*. La fel ca în cazul cheltuielilor indirecte, cheltuielile generale sunt determinate pe baza unei cote procentuale din totalul cheltuielilor directe și indirecte aferente unui stâlp, corespunzând modului de alocare a cheltuielilor generale pe toate serviciile reglementate și nereglementate prezentate în *Macheta D1. Costuri și venituri*.

Prin urmare, în considerarea faptului că, în lipsa existenței unor **date contabile într-un grad mai mare de detaliu, astfel încât cea mai mare parte a lor să poată fi alocată direct activității de închiriere a stâlpilor, nu se poate stabili dacă alocarea cheltuielilor cu operarea și mentenanța din înregistrările contabile reflectă cu obiectivitate activitatea de închiriere stâlpi, Comisia va lua în considerare propunerile consultantului în stabilirea cuantumului costurilor de operare și mentenanță pentru determinarea tarifelor de acces la stâlpii pârâtei, neavând un alt mecanism obiectiv de repartizare a acestora.**

Pentru definitivarea verificării cu privire la modalitatea de stabilire a tarifului de acces la infrastructură, Comisia va analiza cota cheltuielilor repartizate operatorului de comunicații electronice.

Astfel, **referitor la modalitatea de obținere a costurilor aferente unui circuit (cablu)** instalat de un furnizor de rețele publice de comunicații electronice pe stâlpii de ÎT, MT și JT, Comisia constată că, în cadrul modelului de calcul al tarifului utilizat în Studiu, aceste costuri au fost determinate prin repartizarea cheltuielilor de operare și mentenanță aferente unei linii electrice aeriene și a cheltuielilor de amortizare a unui stâlp, prin aplicarea unor chei de alocare (ponderi), calculate pe baza numărului mediu de conductoare electrice și a numărului mediu de circuite (cabluri) de comunicații amplasate pe stâlp, în cazul rețelelor de ÎT și MT, respectiv în funcție de numărul mediu de circuite electrice și de numărul mediu de circuite (cabluri) de comunicații amplasate pe stâlp, în cazul rețelelor de JT.

În continuare, Comisia, în considerarea tuturor aspectelor prezentate anterior, apreciază necesară determinarea unei chei de alocare care să reflecte gradul de utilizare a stâlpilor și care să țină seama de mai multe aspecte, cum ar fi ponderea numărului de cabluri deținute de către pârâtă și de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau ponderea momentelor forțelor corespunzătoare acțiunii cablurilor de comunicații asupra stâlpilor și proporția de stâlpi utilizați din totalul stâlpilor din rețea, astfel încât să rezulte o alocare obiectivă a costurilor de exploatare aferente unei linii electrice aeriene.

În ceea ce privește influența prezenței cablurilor de comunicații electronice, de diferite tipuri și dimensiuni, pe stâlpii de susținere a liniilor electrice alături de circuitele electrice de JT (atât în varianta clasică - circuite electrice cu 5 conductoare neizolate, cât și în varianta modernă - cu cabluri torsadate din conductoare izolate), Comisia a constatat că doar utilizând calcule punctuale de rezistență și stabilitate a stâlpilor se poate determina cu exactitate influența cablurilor de comunicații electronice și, implicit, se pot compara momentele forțelor datorate celor două tipuri de cabluri, cele de comunicații și cele ce compun circuitele electrice.

Pe de altă parte, pe baza datelor existente și a instrumentelor pe care Autoritatea le deține, nu este posibilă determinarea cu exactitate de către Comisie a unei chei de alocare bazate pe o medie a momentelor forțelor exercitate de diferite tipuri de cabluri de comunicații (de fibră optică,

UTP, coaxiale) raportată la o medie a momentelor forțelor exercitate de cablurile care compun circuitele electrice, asupra diferitelor tipuri de stâlpi.

Prin urmare, **Comisia apreciază drept rezonabilă, în limita informațiilor disponibile, folosirea cheii de alocare bazate pe numărul mediu de circuite (JT), respectiv numărul mediu de cabluri (MT și ÎT), ce a fost prezentată în Studiul PwC, pentru a se determina cota-parte din costurile care revin operatorilor de comunicații și nu a unei cheii de alocare bazate pe o medie a momentelor forțelor exercitate de diferite tipuri de cabluri de comunicații raportată la o medie a momentelor forțelor exercitate de cablurile de energie electrică, asupra diferitelor tipuri de stâlpi** sau prin împărțirea în mod egal între operatorul de distribuție a energiei electrice și furnizorii de comunicații electronice.

Având în vedere toate considerentele expuse în cadrul punctului A, în această etapă a analizei Comisia a obținut, prin aplicarea metodologiei PwC, dar cu excluderea din modelul de costuri elaborat de aceasta a valorilor anilor 2014 și 2015, dar și a cheltuielilor cu amortizarea investițiilor (recuperate pe baza serviciului de distribuție a energiei electrice), următoarele tarife de acces la stâlpii deținuți de către Electrica România:

- **2,66 lei/stâlp/circuit/lună** în cazul tarifului pentru nivelul de joasă tensiune;
- **3,16 lei/stâlp/circuit/lună** în cazul tarifului pentru nivelul de medie tensiune;
- **20,50 lei/km/lună** în cazul tarifului pentru nivelul de înaltă tensiune.

B. Considerarea costurilor cu impactul accesului solicitat asupra planului de afaceri al operatorului de rețea, în special în ceea ce privește investițiile ce vor avea ca obiect infrastructura fizică la care se solicită accesul.

În ceea ce privește impactul produs de acordarea accesului la infrastructură asupra planului de afaceri al operatorului de rețea, Comisia subliniază că, în acest sens, Organismul autorităților europene de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice (OAREC)²⁹, în raportul³⁰ emis în 2018, a subliniat faptul că pot exista situații în care accesul la infrastructura operatorilor de rețea non-telecom ar putea avea un anumit impact asupra planului de afaceri al acestora, impact care necesită o compensare prin tariful de acces. De exemplu, se arată în raport că, în situația în care operatorul de infrastructură poate demonstra că modul în care a planificat utilizarea infrastructurii pentru propriul interes îl îndreptățește să refuze accesul pe motiv de lipsă de spațiu disponibil, acesta ar putea fi stimulat să ofere accesul dacă tariful de acces compensează nerealizarea propriilor planuri de dezvoltare.

Cu toate că, cel puțin la nivel teoretic, asemenea situații nu sunt excluse, la dosarul cauzei nu au fost depuse documente și informații concrete care să susțină existența unui asemenea impact, astfel încât să permită Comisiei o evaluare obiectivă a acestuia. **Prin urmare, această componentă de cost generată de un eventual impact asupra planului de afaceri al părâtei nu va fi luată în considerare la stabilirea tarifului de acces.**

În ceea ce privește eventualele riscuri generate de impactul asupra planului de afaceri, Comisia constată că în cadrul Studiului realizat de PwC au fost identificate o serie de riscuri generate asupra activității de distribuție a energiei electrice de amplasarea rețelelor de comunicații electronice pe stâlpii de energie electrică (riscul de accidente generate de intervențiile la rețelele de comunicații, riscul de încărcare excesivă a stâlpilor, creșterea riscului de avarii, creșterea riscurilor de indisponibilitate a serviciilor furnizate etc.) cu privire la care consultantul a apreciat că ar putea genera eventuale costuri.

Comisia, în urma analizei riscurilor prezentate în Studiu, opinează că acele costuri ocazionate de riscurile materializate se regăsesc în costurile de exploatare și, prin

³⁰ „Draft BEREC report on pricing for access to infrastructure and civil works according to the BCRD” disponibil la adresa https://berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/public_consultations/8243-draft-berec-report-on-pricing-for-access-to-infrastructure-and-civil-works-according-to-the-bcrd;

urmare, impactul cuantificat al acestor riscuri este inclus implicit în tariful de acces la stâlpi.

Referitor la riscurile nematerializate, al căror impact nu poate fi cuantificat, Comisia consideră că acestea nu pot fi compensate printr-o *primă de risc*, deoarece remunerarea lor este acordată conform reglementărilor ANRE³¹ referitoare la capitalul investit, prin urmare, eventualele costuri generate de riscurile prezentate în Studiu se recuperează din tarifele de distribuție a energiei electrice.

C. Considerarea îmbunătățirilor aduse infrastructurii fizice de către furnizorul de rețele publice de comunicații electronice, în măsura în care aceste îmbunătățiri profită și operatorului de rețea.

În ceea ce privește eventualele îmbunătățiri aduse infrastructurii fizice ca urmare a înlocuirii unor stâlpi de susținere a liniilor electrice aeriene, Comisia învederează că ANRE, prin răspunsul cu nr. 22669/13.03.2019, a precizat în ceea ce privește eventualele **îmbunătățiri aduse infrastructurii fizice de către furnizorul de rețele publice de comunicații electronice**, că, acolo unde au existat, lucrările de înlocuire a stâlpilor de susținere a liniilor de distribuție a energiei electrice au fost realizate în baza unor proiecte de investiții, plătite de solicitanții de acces la stâlpi și executate ca urmare a soluțiilor identificate prin studiile de coexistență. Prin urmare, nu au fost incluse în baza activelor reglementate (BAR), deci nici remunerate din serviciul de distribuție a energiei electrice.

Totodată, din informațiile administrate ca probatoriu în dosar nu a putut fi cuantificat beneficiul asociat îmbunătățirilor aduse infrastructurii fizice prin înlocuirea unor stâlpi de susținere a liniilor electrice aeriene de către furnizorul de rețele publice de comunicații electronice.

Având în vedere expunerile din cadrul punctelor de mai sus și pornind de la modelul proiectat de consultantul PwC, **metodologia pentru stabilirea tarifelor de acces la infrastructura de stâlpi a pârâtei trebuie să țină cont de următoarele concluzii ale Comisiei, așa cum au rezultat** din analiza de mai sus:

- **introducerea în model a unor cheltuieli privind amortizarea mijloacelor fixe** (fie rezultate din costuri istorice, fie rezultate ca urmare a planificării unor investiții) **nu este justificată;**
- **repartizarea costurilor de operare și mentenanță către serviciul de închiriere a stâlpilor** va lua în considerare modalitățile de alocare utilizate de către consultant;
- **pentru a calcula cota-parte din costurile care revin operatorilor de comunicații din totalul costurilor per stâlp/circuit sau per km/circuit, Comisia este de acord cu folosirea cheii de alocare ce a fost prezentată în Studiul PwC;**
- **pentru stabilirea costurilor de exploatare se iau în considerare doar costurile de exploatare aferente anului 2016.**

Comisia a realizat și o verificare suplimentară, de corelare a datelor utilizate în modelul din cadrul Studiului (datele de intrare) cu datele puse la dispoziția ANRE de către Electrica România, astfel încât să se asigure obiectivitatea rezultatelor modelului.

Necesitatea realizării unor astfel de corelări apare și prin prisma faptului că, în metodologie, atunci când se realizează determinarea cheilor de repartizare a cheltuielilor directe de operare și mentenanță, care sunt mai apoi utilizate în vederea obținerii celor aferente liniilor electrice aeriene, consultantul utilizează doar una dintre machete (*D1.3 Centralizator lucrări de mentenanță*).

Totodată, Comisia subliniază că o altă machetă, care nu este utilizată de către consultant în modelul de cost, este macheta *D1. Costuri și venituri*³² în care sunt repartizate atât veniturile, cât și costurile serviciilor reglementate și nereglementate. În opinia Comisiei, pentru evitarea dublei

Art. 67-75 din Ordinul nr. 72/2013 privind modul de calcul al ratei reglementate a rentabilității;

³² Document cu privire la care Electrica România a menționat în cadrul adresei înregistrate la ANCOM cu nr. SC-5392/14.02.2020 că este același cu cel aflat la dispoziția Autorității ca urmare a depunerii de către pârâtă, prin adresa nr. 700/35.030/21.11.2018, în litigiul cu care a ANCOM a fost sesizată de către societatea Telekom Romania Communications S.A.

recuperări a costurilor, modelul de cost trebuia să ia în considerare și această repartizare a costurilor înregistrate de către pârâtă pe servicii reglementate și nereglementate din macheta D1. *Costuri și venituri*. Față de această situație, Comisia învederează că neluarea în considerare a acestor repartizări poate duce la obținerea unor rezultate distorsionate, care pot fi mai mari sau mai mici decât costurile efectiv suportate de către operatorul de rețea.

Prin urmare, în vederea determinării unui tarif de acces care să nu conducă la o suprarecuperare a costurilor determinate în cadrul *Machetei D1. Costuri și venituri*, obținându-se o marjă aplicată costurilor mai mare decât cea luată în considerare de către pârâtă în cadrul modelului, **Comisia a corelat calculația elaborată în model cu informațiile înregistrate în macheta D1. Costuri și venituri aferentă anului 2016.**

Din informațiile puse la dispoziție de către pârâtă se observă că alocarea cheltuielilor de operare și mentenanță ale tuturor serviciilor/activităților reglementate și nereglementate, din macheta *D1. Costuri și venituri*, a fost efectuată pe diverse categorii de costuri și pe baza unor chei de alocare determinate de pârâtă.

De asemenea, din machetele puse la dispoziția Comisiei, dar și din cele utilizate în *Studiu* rezultă **că alocarea cheltuielilor indirecte de operare și mentenanță**, atât în modelul de cost, cât și în macheta *D1. Costuri și venituri* se realizează prin aplicarea unor marje asupra cheltuielilor directe. În modelul de cost această marjă, în varianta consultantului de $\times\%$, a devenit $\times\%$ în urma intervențiilor realizate de Comisie pe model, iar în macheta *D1. Costuri și venituri* a anului 2016 această marjă a fost de $\times\%$. Scăderea marjei în varianta Comisiei, în comparație cu cea a consultantului, este dată de scăderea mai accentuată a cheltuielilor indirecte decât a celor directe prin modificările efectuate.

În ceea ce privește diferențele mai mari dintre procente observate în macheta *D1. Costuri și Venituri* a anului 2016 și cele obținute în model, acestea ar putea fi explicate de reîncadrarea anumitor cheltuieli din indirecte în directe și/sau din generale în indirecte realizată de către consultant pentru uniformizarea datelor.

Referitor la **alocarea cheltuielilor generale**, Comisia observă că acestea sunt alocate, atât în modelul de cost, cât și în macheta *D1. Costuri și venituri* prin aplicarea unor marje asupra sumei dintre cheltuielile directe și indirecte determinate anterior. În modelul de cost această marjă, în varianta consultantului de $\times\%$, a devenit $\times\%$ în urma intervențiilor realizate de Comisie pe model, iar în macheta *D1. Costuri și venituri* a anului 2016 această marjă a fost de $\times\%$. Scăderea marjei în varianta Comisiei, în comparație cu cea a consultantului, este determinată de ajustarea mai accentuată a cheltuielilor generale față de cheltuielile directe și indirecte prin modificările efectuate.

În ceea ce privește diferențele mai mari dintre procente observate în macheta *D1. Costuri și Venituri* a anului 2016 și cele obținute în model ar putea fi explicate de reîncadrarea anumitor cheltuieli din generale în indirecte realizată de către consultant pentru uniformizarea datelor.

În continuare, Comisia a analizat costurile determinate în model pentru serviciul de închiriere stâlpi și costurile aferente exclusiv serviciului de închiriere stâlpi din totalul celor prezentate în rubrica *Alte activități nereglementate* a machetei *D1. Costuri și venituri*.

În acest sens, deoarece nu a putut identifica costurile și veniturile aferente exclusiv serviciului de închiriere stâlpi din totalul celor prezentate în rubrica *Alte activități nereglementate* din macheta *D1. Costuri și venituri*, Comisia a luat în considerare în analiza sa informațiile³³ aflate la dispoziția Autorității în conformitate cu dispozițiile art. 37 alin. (4) din Legea nr. 159/2016 coroborate cu cele ale art. 12 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016. Astfel, din analiza acestor informații a rezultat că veniturile realizate de către pârâtă în anul 2016 din activitatea de închiriere stâlpi au valoarea de \times lei, iar costurile luate în considerare la realizarea machetei *D1. Costuri și venituri* au valoarea de \times lei.

Totodată, se observă că activitatea de închiriere a stâlpilor a fost una foarte profitabilă în anul 2016, cu o marjă aplicată asupra costurilor de $\times\%$, marjă mult mai mare decât marja luată în considerare în modelul de cost pentru determinarea tarifelor aferente serviciului de închiriere stâlpi pentru anul 2018 ($\times\%$). Marja de $\times\%$ a fost obținută în condițiile practicării tarifelor anterioare

³³ Aflate la dispoziția Autorității ca urmare a depunerii de către pârâtă, prin adresa nr. 700/35.030/21.11.2018, în litigiul cu care ANCOM a fost sesizată de către societatea Telekom Romania Communications S.A.

(aferele prețurilor de Catalog 2015 ale Electrica România) mai mici decât cele propuse reclamantei începând cu data de 1 septembrie 2018, ceea ce înseamnă că operatorul de infrastructură per ansamblu **a putut să-și recupereze costurile, chiar și în condițiile tarifelor de la momentul respectiv.**

În vederea evitării obținerii unei marje de beneficiu peste marja luată în considerare de către consultant, considerată ca fiind rezonabilă, Comisia a ponderat costurile aferente LEA JT, MT și ÎT din totalul costurilor realizate de pârâtă în anul 2016 cu activitatea de închiriere stâlpi (X lei), în același raport cu ponderile veniturilor corespunzătoare la care a adăugat marja de X%, obținându-se astfel noi tarife de acces pe stâlpii pârâtei. Ponderile au fost determinate pe baza procentelor veniturilor din închirierea stâlpilor de JT, MT și ÎT din totalul veniturilor de închiriere stâlpi (X lei), obținute prin aplicarea tarifelor de la pct. A. Noile tarife obținute în urma aplicării acestei chei sunt:

- X lei/stâlp/circuit/lună în cazul tarifului de JT;
- X lei/stâlp/circuit/lună în cazul tarifului de MT;
- X lei/km/lună în cazul tarifului de ÎT.

Cu titlu de precizări prealabile, Comisia menționează următoarele:

- tarifele determinate la pct. A, pe baza modelului de cost PwC, sunt obținute prin aplicarea marjei de X% asupra unor costuri care nu au un grad suficient de granularitate care să permită identificarea cu exactitate a costurilor de operare și mentenanță aferente stâlpilor;
- costurile incluse de către pârâtă în activitatea de închiriere a stâlpilor din cadrul altor activități nereglementate din *Macheta D1. Costuri și venituri* au un grad mai mare de subiectivism și se bazează, exclusiv, pe date furnizate de către pârâtă;
- ori de câte ori datele și documentele aflate la dispoziția Comisiei nu au permis identificarea cu exactitate a anumitor elemente de cost, aceasta a acordat pârâtei beneficiul *in dubio pro reo* și a utilizat datele furnizate de către aceasta.

Astfel, constatând că sunt diferențe între tarifele obținute la pct. A și tarifele obținute prin aplicarea de chei de alocare asupra costurilor realizate de către pârâtă în anul 2016 cu activitatea de închiriere stâlpi din *Macheta D1. Costuri și venituri* și ținând cont că ambele seturi de date de intrare sunt asumate de către pârâtă, iar gradul de relativitate a raportărilor ar trebui să tindă mai degrabă către supradimensionare decât către subdimensionare, Comisia consideră că singura modalitate prin care se poate elimina riscul suprarecuperării de costuri este aceea de a utiliza pentru pârâtă modalitatea care conferă cel mai mult confortul că nivelul de supradimensionare a costurilor este cel mai mic.

Așadar, urmare a verificării suplimentare efectuate, Comisia a constatat că aplicarea tarifelor obținute de către Comisie la pct. A, pe baza modelului PwC, ar conduce la obținerea unei marje aplicate costurilor alocate activității de închiriere stâlpi din *Macheta D1. Costuri și venituri* a anului 2016 de X%.

Cu toate acestea, având în vedere că nu se cunosc în detaliu costurile care au fost incluse de către Electrica România în macheta *Macheta D1. Costuri și venituri* a anului 2016, Comisia consideră că tarifele determinate la pct. A, inclusiv tariful de 2,66 lei/stâlp/circuit/lună pentru nivelul de joasă tensiune, pe baza modelului de cost PwC, sunt obținute prin aplicarea marjei de X% asupra unor costuri care, deși nu au un grad suficient de granularitate care să permită identificarea cu exactitate a costurilor de operare și mentenanță aferente stâlpilor, reflectă cu o mai mare acuratețe costurile efectiv realizate de către pârâtă și alocate activității de închiriere stâlpi, decât cele incluse de către pârâtă în activitatea de închiriere stâlpi din cadrul altor activități nereglementate din *Macheta D1. Costuri și venituri* și care au un grad mai mare de subiectivism.

În concluzie, Comisia, având în vedere argumentele expuse în soluționarea prezentului litigiu, apreciază că tariful solicitat de către Electrica România pentru accesul societății Lunic la infrastructura de stâlpi la nivel de joasă tensiune nu reflectă în mod corect cerințele reglementate de dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016 corelate cu prevederile din legislația specială din domeniul energiei electrice, respectiv cu dispozițiile Ordinului nr. 72/2013 și ale Ordinului nr. 169/2018, acesta depășind nivelul de referință al tarifului rezultat în urma analizei Comisiei, în

valoare de 2,66 lei/stâlp/circuit/lună pentru nivelul de joasă tensiune, ca urmare a aplicării metodologiei consultantului PwC și a ajustărilor stabilite de Comisie în cadrul analizei pe fond.

Față de considerentele prezentate mai sus, Comisia apreciază că tariful de acces care a făcut obiectul adresei Electrica România, înregistrată cu nr. 7500/5981/02.08.2018, nu răspunde exigențelor prevederilor art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016.

Totodată, în ceea ce privește tariful de 0,90 lei stâlp/circuit/lună, achitat de Lunic (conform Actului Adițional nr. 1 la Contractul nr. C-5241/I/721/29.03.2017) pentru accesul la infrastructura fizică reprezentată de stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene la nivel de joasă tensiune, amplasați în zona rurală izolată, Comisia învederează că, dacă s-ar aplica acest tarif pentru accesul la LEA de JT, indiferent de zonă, acesta nu ar fi în măsură să asigure o recuperare a costurilor operatorului de rețea, astfel cum rezultă din analiza Comisiei.

De asemenea, Comisia subliniază faptul că, în executarea obligației de acordare a accesului la infrastructura sa, pârâta este ținută și de respectarea principiilor reglementate de dispozițiile art. 19 alin. (1) din Legea nr. 159/2016.

**FAȚĂ DE CONSIDERENTELE PREZENTATE MAI SUS,
PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII NAȚIONALE PENTRU ADMINISTRARE ȘI
REGLEMENTARE ÎN COMUNICAȚII DECIDE:**

Admite capătul de cerere prin care societatea Lunic S.R.L. cu sediul în localitatea Borsec, str. 7 Izvoare nr. 33, județul Harghita, a solicitat ANCOM să stabilească dacă tariful propus de SOCIETATEA DISTRIBUȚIE ENERGIE ELECTRICĂ ROMÂNIA S.A. cu sediul în municipiul Cluj-Napoca, str. Ilie Măcelaru nr. 28A, județul Cluj, prin adresa înregistrată cu nr. 7500/5981/02.08.2018, respectă prevederile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016 și constată că acest tarif nu respectă cerințele impuse de prevederile menționate.

Prezenta decizie este obligatorie, se comunică părților și se publică pe pagina de internet a Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații.

Prezenta decizie constituie act administrativ-jurisdicțional, putând fi atacată în contencios administrativ, la Curtea de Apel București, în termen de 30 de zile de la comunicare, fără parcurgerea procedurii prealabile prevăzute la art. 7 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTE,

Vlad Ștefan STOICA

București, 25.06.2021

Nr.263